49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2093 Կ. ՊՈԼԻՍ — ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 – 21 ԱՊՐԻԼ 1908 — 8 ՆԻՍԱՆ 1324 – 20 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1326

Journal Armenien
MANZOUME-I-EFKIAR
... Rue de la S-Porte, CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
35, ... 35
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى و سياسى غزته در
صاحب امتيازى: اوهانس قيصريان
اداره خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՍԻՒՆ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՀԱՏՑԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողին համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ տողէն աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Բանաստեղծութիւնը տաղաչափական գրութեան մը կարճ և երկայն տողերուն, ճոխ և ընտիր յանգերուն մէջ չի սահմանափակուիր միայն։ Նարեկի անհատնում գեղեցկութիւնը և ոճի քաղցրութիւնը, իմաստներու ճախրաւոր և անակնկալ վերելքները, պերճախօս լեզուի մը յորդութիւնները վերջապէս կը բաւեն որպէս զի Գրիգոր Նարեկացին մեր պանծացեալներուն էն սիրունը, էն զգայունը կոչենք։ Ո՞վ չէ լսած մայրամուտի խաղաղիկ լոյսին ներքև հոսող կաթնացնող և վժժուն քարավազներու հծծող երգը։ Բանաստեղծութիւն կայ Ծիրծթայի և Ռաֆայէլի վրձինին տակ. որովհետև նկարչութիւնը իր անըմբռնելի գծերովը ու երփներանգ թոյներովը մեր պղծած աչքերուն և ստեղծող երևակայութեան առջև կը պատկերացնէ իրերը և բնութեան այլազան ձևերը ու փոփոխութիւնները, ան հեռուն կը սլանայ՝ նիւթական աշխարհէն դուրս ու կը բարձրանայ մինչև մտքի և իմացականութեան վերնագաւառները, կը հասնի Գեղեցկին։ Բանաստեղծութիւն կայ Մոցարթի և Պէթովէնի մելամաղձիկ և հոգեյոյզ նուագներուն մէջ. որովհետև երաժշտութիւնն իր ձայներու և կիսաձայներու դաշնակաւոր յօդաւորումովը ու չափաբերութիւնովը կը յուզէ և կը փղձկէ մեր սիրտը, ցաւը մեր հոգւոյն մէջ կը գալարուի ու կը ճչէ։ «Ամէն բան կրնայ բանաստեղծութեան նիւթ ըլլալ, կ'ըսէ Իմաստասէրը, վասն զի ամէն ինչ որ կայ տիեզերքին մէջ, գեղեցկութեան վայրկեան մը պահուած ունի մեր ենթակայական աշխարհին մէջ։»

Բանաստեղծութիւններու ամէնէն փայլունն և ամէնէն ընդարձակը՝ գրական բանաստեղծութիւնն է սակայն։ Ամէն մարդ չի կրնար Սիմայեան մը կամ Յովհաննէս Այվազովսքի մը հասնիլ և ըմբռնել եթէ չունի մտքի ու զգայարանքի մասնայատուկ մշակութիւն մը, բայց միջնակարգ զարգացման տէր ունէ մէկը կրնայ հասնիլ և գնահատել Դուրեան մը, Սիպիլ մը։ Բանաստեղծութիւնը կ'ըլլայ Նարերգական եւ քատերական։

Թատերական բանաստեղծութիւնը մանաւանդ, ամէնէն ժողովրդայինը եւ ամէնէն կրաշարժն է, կեանքը իր բոլոր փուլերովը, իր զանազան ձևերովը, բոլոր իր հակասութիւններովը ու տարօրինակութիւններովը, բոլոր իր գծծութիւններովը ու մեծութիւններովը։ Կեանքը երկու է սակայն. նախ մեր ամէն օրուան կեանքը, այսինքն ընտանեկան, ընկերական և տնտեսական վիճակները. — ահաւասիկ բնական կատակերգութեան անհատնում աղբիւրը։

Եւ յետոյ մտքի ու սրտի կեանքը, ա՛ն կեանքը որ բարոյական անկեալութիւններու աշխարհին մէջ միայն գոյութիւն ունի, արբշիռ երևակայութեան բորբոքումներուն մէջ ուրկէ կ'ելլեն ողբերգութիւնը, վիպական քատերգութիւնը եւ բանաստեղծական կատակերգութիւնը։

Այս վերջինին, — բանաստեղծական կատակերգութեան, — տարրաբաժանումները բազմաթիւ են, Լոբէ տը Վէկայի և Քալտիրոն Մէնտէսի քմշանկարներէն մինչև Շէյքսբիրի եւ Կէօթէի դիւցազներգը, Գերմարդկային էակներու ծնունդէն մինչև ոգեղէններու դիցաբանական մարմնացումը։ Եւ նոյն իսկ, ինչ որ զարմանալի է, բանաստեղծական կատակերգութիւնը կը յանգի եկեղեցւոյ լռութեան մէջ մտնել և երգել։ Գերման հայակական Քլոփշթոքը կրօնքէն կ'ուզէ իր աստուածային խորհուրդներու անշօշափելի միաթիքականութիւնը և այդ անհասկնալին, այդ անծանօթը հետաքրքիր և ջերմեռանդ ժողովուրդի մը առջև կը պարզէ, երբեմն յուզիչ և ողջական ճախող միամտութեամբ մը, երբեմն մարգարէական վեհութեամբ մը որուն ներքև մեր իմացականութիւնը կ'ընկրկի ու կ'ընկճի։

Կրօնական թատերգութիւնը նորոյթ մը չէ, 700 տարուան անցեալ մը ունի արդէն։ Միջին Դարու խորհուրդները, մանաւանդ ծննդեան և չարչարանաց խորհուրդները մեծ անուն և համբաւ ձգեցին։ Կղերներ և աշխարհականներ թատերախաղի վերածեցին Հին և Նոր Կտակարանի էն գեղեցիկ հատուածները. անոնք յանդուգն պարզութեամբ մը թատերաբեմին վրայ հանեցին Ամենասուրբ Երրորդութեան անձերը, հրեշտակներու և սուրբերու դասերը, սատանաներու վոհմակը։ Միջին-Դարը մեծ բացաւ իր եկեղեցիներն ու տաճարները հոն խաղալու ...ներուն համար, ամբոխ մը որ օրերով հոն կը մնար, իր ճօրը ...ը և ինք կը ներկայացնէր տաքուկ ջերմեռանդութեամբ մը մեծ ու պզտիկ դերերը և ա՛յնքան անդիմադրելի իւրացումով մը որ ծիծաղաշարժ սխալներ առաջ կուգային, գլխաւորաբար գերակատարներու ...։ Այս ներկայացումներու պարունակութիւնն ուրիշ բան չէր եթէ ոչ ... նախապաշարումներու, խեղկատակութիւններու և ծաղրածութիւններու անախորժ և կարկատուն ժողովացումը։ Հո՛ն մեծ տեղ կը գրաւէր ծաղրաշարժ տարրը և ներկայացուած կարգ մը խաղեր, բացէ ի բաց անհեթեթ և անվայել էին։ Երբ անխոստովանելի ծայրայեղութիւններ բարոյականի, վախի և կրօնապաշտութեան չափը լեցուցին, երբ սրբապղծութեան կասկածը արթնցաւ խղճմտանքի մեծութեան մէջ, Փրանսայի Աւագաժողովը 1548ին արտօնագրով մը լուծեց ներկայացումներով զբաղող ընկերութիւնները, և կրօնքը վեր պահուած թօթափելով իր քղանցքներուն վրայ նստած նիւթապաշտական և կապաշտական փոշիները։

Այդ անցեալը քննելու և մանաւանդ քննադատելու համար հարկ ան. հրաժեշտ է որ մեր անձնական համոզումները, մեր ժամանակի սովորութիւններն և ըմբռնումները մէկդի վանենք և ըլլանք միջինդարեան։ Անժխտելի է թէ այդ դարուն ժողովուրդը կրնար սրբազան ներկայացումներով արտայայտել իր կրօնական սէրն ու եռանդը, հաւատքը ու ջերմեռանդութիւնը։ Որովհետև ան դեռ նոր կ'ըսթափէր իր բիրտ ու կոշտ սովորութիւններէն, դեռ բարքերը մեղմացած չէին և այսօրուան քաղաքակրթութիւնը և լուսաւորութիւնը անծանօթ էին անոր. մէկ խօսքով քրիստոնէութիւնը աւելի երևակայական և զգայական արտայայտութիւն մըն էր քան թէ մտաւորական և հոգեկան։ Ներկայիս, քաղաքներու դարու ակիզբն ալ սակայն կարգ մը կրօնական ներկայացումներ կը սարքուին. Էտմոն Ռոսթանի Սամարուհին, Կոմանուէլի Գրիմստոսը, Մօրիս Պուշօրի Ծննդեանը, Քաթիւլ Մէնտէսի Ավիլայի կոյսը կամ Սբրոնի Թերէզան և ուրիշներ։ Այս վերածնութիւնը սակայն կրօնական պահանջի մը գոհացում տալու բնական մէկ արգասիքը չէ, ընդհակառակը...։

Հաւատքի սրբազան դրուագները թատերագրութեան առարկայ կ'ըլլան որովհետև բանաստեղծութիւնը միօրինակութենէ կը զզուի ու կը սիրէ Մեծը և Վսեմը։ Այսպիսի ներկայացումներու հանդիսատես ժողովուրդը որ և է բարեպաշտական բերմամբ չէ որ թատրոնները կը խռնուի. ան յաճախ սկեպտիկ ու կեղծաւպարիշտ ժողովուրդ մըն է որ նորութիւն մը տեսնելու մարմաջէն բռնուած հոն կը վազէ ու լպրշօրէն կը խնդայ «պարզ ու ցնդած պառաւներու կրօնքին վրայ...» կը խնդայ երբ մուրճերը կ'ելլեն ու կ'իջնեն Փրկչին ձեռները խաչափայտին գամող բռնաւորներուն վրայ։ Քիչեր, շատ քիչեր կը հասկնան այս ներկայացումներէ առաջ եկող անպատեհութիւնները և անտեղի նուաստութիւնները։ Չեն գիտեր թէ քրիստոնէութիւնն անմիւթական և անպարագրելի գեղեցկութիւն մըն է որ չի կրնար առարկայական դեր մը ունենալ մեր մէջ, չի վայլեր որ մենք մեր կրօնքի քօղը պատռենք և անտարբեր հասարակութեան մը առջև պարզենք զայն, ինչպէս պիտի ընէր նիւթապաշտ մը, որովհետև կրօնքը ներքին էութիւն մը ունի, հոգեկան իրաւունքներ մը որոնք անքակտելի և անբռնաբարելի են։

Տաղանդաւոր գրագէտ մը, որ միևնոյն ատեն անկեղծ հաւատացեալ մըն էր, խորհեցաւ թէ քրիստոնէութիւնը հեթանոսութեան չափ և անկէ աւելի ընտանիք էր գեղեցիկ դիցութիւններու և գեղարուեստներու և իր այդ համոզումը ընդհանրացնելու մտքով մեծ մայրին յանձնեց երկասիրութիւն մը որ իր անունին փառապսակը եղաւ. ո՞վ չէ կարդացած Լէ Մարթիր։ Շաթօպրիան սակայն ձախող քայլ մը առաւ երբ իր գրքին մէջ այդ երկու կրօնքներուն միախառնուած տեղ մը տուաւ. ան մեր կապոյտ երկինքի հրեշտակները կանչելէ վերջ, աչքերը վեր կը վերցնէ դէպի Ողիմպոսի մուսաները։ Իր Աստուածը շատ կը նմանի ամպրոպային Արամազդի։ Եւ ինչո՞ւ ա՞ս նպատակը և սա հակասութիւնը, որովհետև հեղինակը ինքն ալ հասկցած էր քրիստոնէութեան ճնշող և անհասանելի մեծութիւնը, հասկցած էր թէ կատարեալ գեղեցիկը և կատարեալ ճշմարիտը մեր կարողութիւններէն շատ բարձր են որպէս զի կարենանք զանոնք մեր արուեստի կանոններուն և քմահաճոյքներուն յարմարցնել։ Հելլէնը իր աստուածներուն հետ կը շաղակրատէր ու կը ծծծուէր, իր աստուածուհիները կը գատափետէր որովհետև մարդը Աստուծմէ զատորոշող գաղափար մը չունէր։

Սարսէ ինքն ալ կը խոստովանի կրօնքի անձեռնմխելի իրաւունքները. «ինչ որ ինծի զարմանք կը պատճառէ, ինչ որ ինքնիրմէս չեմ կրնար հասկցնել, կը գրէ Քրիստոսի ներկայացման մասին, սա զգացումն է որ զիս կը վիրաւորէ, լրջօրէն կը վիրաւորէ զիս՝ անհաւատ մը, լայնախոհ մը, վոլթէրեան մը երբ կը լսեմ Յիսուս-Քրիստոսի Տիրամօր խօսակցութիւնը, խօսակցութիւն մը որ ո՛չ սուրբ է, ո՛չ Աստուածային, ու չեմ կրնար խեղդել այս ապստամբութիւնս. ինչպէս կ'ըլլա՞յ որ ...ն կեղծաւպարիշտութիւնները այս մասին բան մը չեն զգար կամ չզգալ կը ձևացնեն...»

Սարսէ իրաւունք ունի և ամէն ճշմարիտ քրիստոնեայ անոր պէս կը խորհի ու կը զգայ։ Կը զայթակղի երբ կը տեսնէ թատերագիր մը որ գործեր զգացուններուն ներքև հալած-մաշած Աստուածաշունչը իր ճաշակին ու արուեստին համեմատ, ժամանակի պահանջներուն և յաւակնոտութիւններուն հետևելու պատրանքով կը փոխէ, կը վերածէ, կը խաթարէ։ Քանի՜ անգամներ Աստուածային պարզ ու ջինջ խօսքերը Պայլեան կրքոտ չեղած ...անն, երանիներու քաղցրածոր արուեստակութիւններով խճողուած լեզու մըն է Ռոսթանի Յիսուսը՝ Շաթօպրիանի Ռընէն է, կոյս Մարիամ ... սիրտը յարենման է քան տարեկան յուսաբեր գեղեցկութեան մը սրտին։ Հապա ...ններն ու դերասանուհիները, անմրաւիստ մը կայ հոս իրականութեան ու նմանութեան միջև. Տիկին Սարա Պէրնարն ո՛ւր, Գամէլիազարդ Տիկինն ո՛ւր, Սրբուհի Թերեզան ո՛ւր...

Այս անախորժ խրողութիւնները ա՛յնքան զգալի չեն սակայն արևմտցիի մը համար որուն կրօնքը տնտեսական եւ քաղաքական հաշիւներու մէջ կը մտնէ, անոր հաւատքը խորհրդանշաններէն մէջն է, քան թէ խորհուրդին։

Մեզի համար ո՛րքան տարօրինակ և պիղծ պիտի թուէր կրօնաւորի մը կամ քահանայի մը ներկայութիւնը թատերաբեմին վրայ, ի՛նչքան աւելի ուրեմն Եհովայի կամ Նազովրեցիի ներկայութիւնը։ Որովհետև մեր կրօնական ըմբռնումը աւելի իմաստասիրական, աւելի վերացական է. մեր խոհէ լ Մեսիան մեզ նման պզտիկ ու հասարակ կը գտնենք արուեստական մուրքի մը ճոխութիւններուն մէջ։ Մենք չենք ուզեր անմիւթականը նիւթականով թարգմանել երբ այդ միջոցը չի կրնար ճշգրտօրէն արտայայտել ներքին գաղափարը, մեր արևելցիի երևակայութիւնը կը խորշի և մեր սրբանուէր հաւատքը մտքի բարձունքներէն վար կը սայթաքի զգայարանքներու գերիշխանութեան ներքև։ Մեր եկեղեցւոյ պատկերներն իսկ ամպերու և աստղերներու մէջ թաթխուած պատկերներ են, անոնց դիմագծերը կ'անօսրանան, կ'ընդելուզուին զիրենք շրջապատող մուժ ու խաղաղիկ գոյներուն մէջ. չղարչով ծածկուած գեղուհիներ են անոնք, ամէն մարդ անոնց աչքերուն հրայրքը և այտերուն թոյրերը տեսնելու իրաւունք չունի։ Մենք ալ սրբազան թատրոն մը ունեցած ենք որուն նախահայր եղած են Թէքաւինեան կրօնաւորները։ Պարսկաստանէն դէպի Լեհաստան գաղթողները տասնեօթներորդ դարուն կրօնական ներկայացում մը սարքած են։ Տարբերութիւնները մեծ են սակայն, մեր կրօնական թատրոնին մէջ միայն Քրիստոնէութեան հոգին, Աստուածային Ամենակարողութիւնը կը զգացուի. երբեք Յիսուս-Քրիստոս կամ Ս. Աստուածածին թատերաբեմին վրայ չեն իջած սրբուհի մը քաջալերելու համար։ Վասն զի, մենք աւելի կը հաւատանք խորհուրդին քան խորհրդանշանին. կարելի է ներկայացնել անբաւը, անհունը, յաւիտենականը, անծանօթը։ Դո՛ւք կրօնական թատրոնի անվեհեր ախոյեանները, ըսէ՛ք ո՞ւր է Աստուածաշունչի պարզ ու ջինջ վեհութիւնը, ո՞ւր է հեռաւորութեան քօղով ծածկուած անթափանցելի իսթիքականութիւնը։ Ոչ, համոզուեցէք, դուք ալ համոզուեցէք թէ կրօնական թատերգութիւնը ժամանակի անեղատութիւն մը, ճաշակի սրբապղծութիւն մըն է։

ՍԵՊՈՒՀ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ողերն ու միջատները, — Արհեստական գոհարներ։ — Նոր դիտարան մը.

Քիչ մարդիկ գիտեն թէ վնասակար որդերը և միջատները ամէն տարի 800 միլիոն տոլարէ աւելի արժող ծառեր, թուփեր և հասունցած հունձ կը փճացնեն Մ. Նահանգաց մէջ։ Երբ այս ահագին գումարին վրայ խորհուի, կը հասկցուի թէ ինչո՛ւ կառավարութիւնը այնքան ժամանակ կուտայ և կ'ուսումնասիրէ սպաննելու կերպ մը գտնելու համար բիւրաւոր մանր միջատները, որոնք կը յարձակին ա՛յնքան բազմատեսակ արտադրութիւններու և բերքերու վրայ, և աւերակներու կոյտ մը կը թողուն։ Ասոնց մէջ ամէնէն գէշն է տեսակ մը ցեց։ Ժամանակ մը անիկա կորանցուց Նիւ Ինկլընտի գրեթէ բոլոր ծառերը, մինչև որ գտնուեցաւ անոր հետ մաքառող որդ մը։ Տեղեկագիր մը կայ, որ տարին 29 միլիոն տոլար արժող ստացուածք կ'ուտէ, և ուրիշ տեսակ միջատ մը կայ որ հաշուած է թէ յաճախ 100 միլիոն տոլար արժէք ունեցող հունձ և բերք կ'ոչնչացնէ մէկ եղանակի մէջ։

Քոլէժ տը Ֆրանսի ուսուցիչներէն Արմանտ Գոթիէ գիտուն մը Բրոֆ. Պորտա, ապացուցած է թէ Քօրունտում անուանով ծանօթ հանքը, որ ադամանդէն ետքը ամէնէն կարծր միակ նիւթն է և որուն միակ քրատը 2 ֆրանք կ'արժէ, կրնայ փոխուիլ սուտակի և շափիւղայի, որոնց մէկ քրատին շուկայի արժէքն է 30 ֆրանք։ Միջոցը, որով կը փոխուի այս առարկաները, բատրիումն է։ Բրոֆ. Պորտա, հետևելով Բրոֆ. և Տիկին Քիւրիի գիւտերուն, բատրիում փորձեր կատարելու առաջնորդուեցաւ, և անոր հետազօտութիւններուն արդիւնքները մօտերս Գիտութեանց Ակադեմիային հաղորդուեցան։ Քանի մը քրատ ծանրութեամբ գոյնզգոյն քօրունտում գնեց գոհարավաճառէ մը, և զանիկա բատրիումի ներգործութեան ենթարկեց։ Ամիսէ մը քօրունտումը փոխած էր իր նախնական գոյնը։ Առաջ դեղին եղողը չէզոյ յստակ սուտակ մը եղած էր, կարմիր եղող քարը մեղեսիկ եղած էր, մանիշակագոյնը՝ շափիւղայ և կապոյտը տպազիոնի գոյն ստացած է։

Բրոֆէսէօրը այս զարմանալի այլափոխութիւնները կատարելէ ետև իր արուեստական գոհարները տարաւ գոհարավաճառին, որմէ գնած էր քօրունտումը իր նախնական վիճակին մէջ։ Գոհարավաճառ մասնագէտը, մանրազննին քննութենէ ետքը, ըսաւ թէ բոլոր այն նմոյշները հարազատ գոհարներ են։ Արդարև մեծ եղաւ զարմանքը երբ հասկցաւ փրոֆէսորին փորձերուն պատմութիւնը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(125)(

ԿԻՐՔԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Բ.

ԽԱՂԸ ՏՈՅԼԷՆ ԵԼԱՒ

Նովանթէլ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտաւ տիկ. Շամպրիի կողմէն, որմէ ներում խնդրելէ ետք զինքը այսպէս կանուխ անհանգիստ ընելուն համար, պատմեց թէ թատրոնէն ելլելէ ետք Քլիւպ գնաց, ուր Կասթօնի ընկերակցութեամբ նաւապետ Քրօզօնի բնակարանը գացին և հոն անոր մահամերձ կնոջ վերջին խոստովանութիւններուն ունկնդրելով համոզում գոյացուցին թէ Պէաթ՝ քրոջը տիկ. Քրօզօնի նամակները Ժիւլիաի ձեռքէն առնելու համար թատրոն գացած էր և թէ Ժիւլիաի սպաննուած պահուն Պէաթ քրոջը տղեկը Բարիզի մէկ հեռաւոր անկիւնը փախցնելու զբաղած էր, հետևաբար անմեղ էր բացարձակապէս։

Տիկ. Շամպրիի մեծ հետաքրքրութեամբ մտիկ ընելով Նովանթէլի խօսքերուն,

—Տիկին Քրօզօն կրցա՞ւ հրապարակաւ այս պատմութիւնը ընել, ըսաւ։

—Այո՛, հրապարակաւ ու նոյն իսկ էրկանը ներկայութեան խոստովանեցաւ թէ խաբուած է Կոլիմինի խաբամանկ ծուղակներէն և թէ ետևի տղեկը, նաւապետը մեծ վեհանձնութեամբ ներեց կնոջը և Կասթօն ալ խոստացաւ ամուսնանալ Պէաթի հետ ու Մաթիլտի զաւակն ալ որդեգրել, Տիկին Քրօզօն ասկէ մէկ քանի ժամ առաջ քրոջը թեւին մէջ հոգին աւանդեց։

Տիկին Շամպրի չկրցաւ յուզումի արտայայտութիւն մը զսպել։

—Պարոն Տարսի պէտք է որ ասոնց ամէնքը իսկոյն իմանայ, ըսաւ, վստահ եմ որ Պէաթի անմեղութիւնը ձեր երեքին վկայութեամբը համոզում գոյացնելէ ետք նախ խեղճ աղջկան անպարտութեան վճիռը պիտի տայ ու ետքն ալ պիտի արտօնէ Կասթօնը անոր հետ ամուսնանալու. հետևաբար պէտք է շուտ երթամ զինքը գտնեմ հիմա։

—Կարծեմ պաշտօնատունն է հիմա։

—Հոգ չէ, ես կ'երթամ կը գտնեմ։

Նովանթէլ խօսակցութեան ընթացքը փոխելով,

—Ներեցէ՛ք, Տիկին, ըսաւ, ձեզի բան մը պիտի հարցնեմ, պարոն Ռօժէ-Տարսի երէկ իրիկուն բան մը ըսա՞ւ ձեզ, ինծի հետ ունեցած տեսակցութեանը նկատմամբ։

—Խիստ քիչ, բայց կարծեմ շատ գոհ չէր մնացած ձեր խօսքերէն։

—Այո՛, ես պէտք եղածէն աւելի միջամտեցի այս գործին, անոր համար ըլլալու է։

—Կարելի է այնպէս է։

—Պարոն Տարսի իրաւունք ունի, բայց կը կարծեմ որ դուք գոհ պիտի մնաք այս ընթացքէս, որովհետև ես միմիայն Օր. Պէաթը ազատելու համար այսչափ խորամուխ եղայ, պարոն Ռօժէ Կասթօնը արտօնած էր հետապնդում կատարելու. Կասթօն մինակը չէր կրնար այսանկ ծանր գործի մը ձեռնարկել, ես օգնեցի իրեն ու սկսայ հետապնդումի, այս պատճառով ստիպուեցայ դիմել ձեզ հիմա, որովհետև դուք Օր. Պէաթը փրկելու համար ամէնէն աւելի անձնուիրութիւն ցոյց տուիք, աղջիկը ձեր շնորհիւ միայն փրկուեցաւ։

—Շնորհակալ եմ ինծի նկատմամբ տածած ձեր այս բարեացակամ գնահատութիւններէն, ինչ որ հրաման ընէք, պատրաստ եմ կատարելու այս առթիւ։

—Քաւ լիցի, հրաման չէ, կը խնդրեմ որ միւս անմեղուհիին ալ անպարտութեանը միջնորդէք։

—Ուրիշ կի՞ն մըն ալ ամբաստանուած է միթէ։

—Ո՛չ, թէև հիմա ամբաստանուած չէ, բայց հաւանական է որ ապագային ամբաստանուի. կը կարծեմ որ այն կինը հիմա այս պահուս պարոն Ռօժէի ներկայութեանը կը գտնուի։

—Ո՞վ է ադ կինը...։

—Պարանքօսի մարքիզուհին։

—Պարանքօսի մարքիզուհի՛ն, ինչ կ'ըսէք, արդեօք սխա՞լ հասկցայ. մարքիզուհի՞ն ալ այն մարդուն...։

—Այո՛, շատ աղէկ կռահեցիք տիկին, մարքիզուհին ալ կը սիրէ եղեր Կոլիմինը, մարքիզուհին ալ նամակներ գրած է եղեր անոր։

—Ո՞րկէ իմացաք դուք այս բանը։

—Մարքիզուհին խոստովանեցաւ ամէնքը, նոյն իսկ հիմա ալ հարցաքննիչին առջև պիտի խօսի։

—Հաւատալս չի գար կոր չիտակը։

—Մարքիզուհին Կոլիմինի գրած նամակներն ալ ճիշդ տիկ. Քրօզօնի ու անծանօթ կնոջ մը նամակներուն պէս Ժիւլիաի ձեռքը անցած են։

—Երրորդ անծանօթ կին մը, ըսի, ինչ, ուրիշ կին ալ կայ դեռ։

—Այո՛, տիկին, Ժիւլիա ձեռքը գտնուած նամակները երեք կիներու կը պատկանին եղեր, նոյն իսկ հանգուցեալը երեք կին հրաւիրած է օթեակը. ասոնց մէկը Տիկին Քրօզօնն է, որուն փոխանորդաբար՝ քոյրը Պէաթը գացած է. երկրորդը Պարանքօսի մարքիզուհին է. իսկ բուն ոճրագործը՝ որ երրորդն է, անծանօթ կը մնայ դեռ։ Գործին այսչափը պարզուեցաւ. նախ Պէաթ մտեր է օթեակէն, ետքը անծանօթ կինը մտեր է ու անոր ելլելէն ետքն ալ Պարանքօսի մարքիզուհին մտած է։

—Հետևաբար, միթէ բաւական չէ որ մարքիզուհին ըլլայ մարդասպանը, քանի որ Ժիւլիան սպաննողը ամէնէն ետք օթեակ մտնողն է։

—Իրաւունք ունիք, սակայն մարքիզուհին օթեակէն ելած պահուն տեսեր է որ իրմէ առաջ օթեակէն դուրս ելլող անծանօթ կինը դարձեալ օթեակ կը մտնէ։

—Ո՞վ ըսաւ ձեզի այս պարագան։

—Պարանքօսի մարքիզուհին։

—Ուրեմն դուրս ելլող կինը մարքիզուհի՞ն է եղեր. անհաւատալի՜ բան, մարքիզուհին ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Ժիւլիաի օթեակը երթալը կը խոստովանի։

—Ի՞նչ ընէ, ապացուցանելու համար թէ ոճրագործ չէ, ստիպուած է այս ծանր յանցանքը խոստովանելու. իրաւ է որ գուցէ նախապէս ամբաստանեն զայն, սակայն անիկա պիտի կրնայ թէ իր և թէ Օր. Պէաթի անմեղութիւնը ապացուցանել։

—Ինչո՞ւ այսչափ ուշացուցեր է։

—Շատ մը անձնաք տիկին, մտածեցէք որ մարքիզուհին կին է և ամէն կիներուն պէս չէ կրցած յանցանքը խոստովանելու քաջութիւնը ունենալ, որովհետև Կոլիմինի պէս վարնոց արարած մը սիրելու չափ նուաստանալը խոստովանիլ քիչ մը ծանր է ամէն մարդու ալ համար։

—Աղէկ, բայց քանի որ այդ ցածոգի արարածը անգամ մը սիրեր է։

—Այո, սիրեր է, տիկի՛ն, այդ մարդը սատանի խորամանկութեամբ յաջողեր է խաբել այս երեք թշուառ կիներն ալ, երեքին ալ սիրցուցեր է ինքզինքը, մարքիզուհին յանցանք չունի, հիմա խոստովանելով իր արարքը, հոգիի մեծութիւն մը ցոյց տուած եղաւ։

—Եթէ ինքնաբերաբար խոստովանէր, ես ալ ատանկ պիտի ըսէի։

—Ինչո՞ւ չէք ընդունիր ինքնաբերաբար խոստովանած ըլլալը, ո՞վ կ'ըստիպէր զինքը այս խոստովանութիւնը ընելու. ո՛չ ոք կը տարակուսէր իրմէ, մինակ ես թեթև կասկած մը ունէի, զիս ալ կրնար համոզել։

(Շարունակելի)

Մ. Պորտա կ'ըսէ թէ ապագային մէջ, երբ ռատիումը աւելի աժաննայ, հարկ պիտի չըլլայ անգին գիներ վճարել շափիւղաներու եւ ռուտակներու համար, քանի որ անոնք կրնան ստացուիլ աւելի առատ քորունտումէն։ Արուեստականապէս արտադրուած գոհարները կարգ մը փորձերու ենթարկուած են, բայց անոնց նոր գոյնը անկարելի եղած է փոխել ո՛չ ելեկտրականութեան եւ ո՛չ քուրայի սաստիկ տաքութեան միջոցաւ։

×

Մոն Պլանի գագաթը, ծովէն մակերեսէն իբր 16,000 ոտք վեր աստեղագիտական եւ մէտէօրաբանական դիտարան մը շինուած է, որ իր տեսակին մէջ ամէնէն բարձրն է երկրի վրայ։ Այն համբաւաւոր կատարին վրայ լոկ ոտքով ելքը մեծ ձեռնարկ է արդէն. բայց երբ մարդ միտք կը բերէ դժուարութիւնը շէնքին համար պէտք եղած բոլոր նիւթերը գահաւանդ եւ զառիթափ լեռնակողէն վեր, ձիւնի դաշտերու վրայէ, նեղ կիրճերու մէջէն կրելու, երբ մէկ սխալ քայլը մահ կը նշանակէ, նաեւ վտանգը կատաղի բուքերու որոնք սառնարաններու եւ կատարներու վրայ յաճախ կը ծագին յանկարծակի, կատարուած գործը գրեթէ անհաւատալի կը թուի։

Մոն Պլանի գագաթը այս դիտարանը շինելու գաղափարը յղացաւ Ֆրանսացի համբաւաւոր աստեղագէտ մը, եւ տակը հայթայթեցին անոր հաւասար հայրենակիցները։ Ի սկզբան ճարտարագէտները ըսին թէ անկարելի է հիմ դնել լեռան գագաթը։ Ձիւնը շատ խորունկ էր, բայց Էյֆէլի աշտարակը շինող մեծ ճարտարագէտը խորհեցաւ թէ ինք կրնար ծակել ձիւնը, համնիլ ապառաժ գագաթը, եւ շինել դիտարան մը որ արհամարհէ փոթորիկները, պայմանաւ որ նիւթերը հոն բերուին։

Ասոր վրայ գործի սկսուեցաւ ձիւնին ներքեւէն փապուղի մը բանալով։ Հովիտին վրայ շինուեցաւ փայտեղէն հիւղակ մը, զոր կարելի էր մաս մաս առնել եւ լեռն ի վեր հանել։ Այսպէս կարելի եղաւ փապուղին մտնել ապահովապէս զոր հովերը չէին կրնար լեցնել։

Երբ գործաւորները ապառաժին մակերեսը հասան յարմար ժամանակին, սկսուեցաւ Մոն Պլանի դիտարանին հիմին եւ շէնքին պատկանեալ նիւթերը վեր բերելու աշխատութիւնը։ Ամէնէն հուժկու եւ հանճարեղ լեռնականները գործածուեցան տաղձները եւ պղպատները դիտարանին վայրը հանելու համար։ Երբեմն կատաղի քամիները գրեթէ վար կ'առլէին զանոնք մինչ կը ջանային վեր ելլել իրենց բեռերով։ Շէնքը շինող գործաւորները չուանով իրարու կապուելու էին գլորելէ պահուելու համար։ Բժիշկ մը կար հոն միշտ գործաւորներուն առողջութեան հսկելու պաշտօնով։ Ի վերջոյ, այնքան բազմաթիւ վտանգներէ ետեւ, զորս հոս կարելի չէ նկարագրել, հիմերը դրուեցան ժայռին վրայ, յիշատակարան մը Ի. դարու գիտական ձեռնարկին եւ ճարտարագիտական հանճարին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

(Ապրիլ 7 Երկուշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան	50—51
Երկրորդ	»	»	47—
Խառն		»	46—
Զավտարլը		»	44—45
Կարծր առաջին			55—56
Կարծր միջին		»	52—54
Կարծր խառն		»	50—51

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ.— Ձկնորսական իրաւունքներուն վրայ առկէց առաջ արդէն երկար բանակցութիւններ կատարուած էին երկու Տէրութեանց միջեւ, եւ պայմանագրութեան մը նախաշաւիղներն ալ արդէն ստորագրուած էին։ Բայց այս տարի Յունուարին ճապոնական կառավարութիւնը պահանջեց որ մասնակի վերաքննութեան մը ենթարկուի նոյն պայմանագրութիւնը։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը համամիտ գտնուեցաւ։ Հիմա ճապոնական կառավարութիւնը այս վերաքննութեան առթիւ կը պահանջէ որ ճապոնցի ձկնորսներուն մուտքի իրաւունք տրուի ա՛յն ծովածոցներուն մէջ, որոնք սակայն փակուած են անոնց առջեւ հին պայմանագրութեան համաձայն։ Երկար բանակցութիւններէ վերջ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Վարչապետ Մ. Սթոլիբինի հրահանգին վրայ կտրուկ եւ անփոփոխելի մերժում մը հաղորդեց Բեթերսպուրկի ճապոնական դեսպանին, որ անմիջապէս հեռագրեց իր կառավարութեան։ Այս բանակցութեան համար Արեւելեան Սիպերիայէն յատկապէս Բեթերսպուրկ կանչուած մասնագէտ Պրաշնիքով կրկին իր հայրենիքը դառնալու համար ճամբայ ելաւ Ապրիլ 16ին։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Բեթերսպուրկի առեւտրական եւ ճարտարարուեստական թերթը կը ծանուցանէ թէ Մարտ 25ին հաստատուած տեղեկագրին համաձայն ձմեռնական սերմանիքներու կացութիւնը ամէն կերպով գոհացուցիչ չէ Լեհական տասներեք նահանգներու մէջ։ Անգոհացուցիչ եւ գէշ է Խէրսոնի, Կիէվի նահանգներու մէջ, ամենամեծ մասամբ Բոլթավայի, հիւսիսային Տաւրիտեան գաւառին, Բոտոլիոյ, Վոլինիոյ, Տօնի նահանգին եւ արեւելեան Եքաթերինոսլաւի մէջ։ Իսկ սերմանիքներուն վիճակը լաւ է հիւսիսային Կաւկասիոյ, Խրիմի, ինչպէս նաեւ Պալթեան նահանգներուն մէջ։ Ամառնային հունձքերուն սերմանացանքը յետաձգուած է տիրող ցուրտերուն պատճառաւ։

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՂԸ.— Յառաջիկայ ամրան Քիլի կայսերական նաւարանին տարողութիւնը մեծապէս պիտի ընդարձակուի քանի մը մասերով։ Նոր շինութեանց մէջ պիտի գտնուի դարբնոցարան մը, ելեկտրական ուժի կայան մը, եւ թումբ մը, որ ջուրի աւելի ստուար քանակութիւն մը պիտի դնէ ծովային նախարարութեան տրամադրութեան տակ։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.— Ճապոնական վաճառքներուն դէմ չինական պօյքօթը կը շարունակէ, եւ մեծ վնաս կը հասցնէ ճապոնական վաճառականութեան։ Թօքիոյի թերթերէն մէկ քանին կ'ենթադրեն թէ օտարներուն մատը կայ այս պօյքօթին մէջ։ Հիւսիսային Չինաստան չի մասնակցիր այս պօյքօթին, որովհետեւ Ճապոնի հետ վաճառականութիւն չընելը անձնասպանութիւն է չինական վաճառականութեան համար։ Նիւչուանկի մէջ չինեւ ճապոնական գործառնութիւնները ընդհատուած չեն։ Հօնկ-Քօնկի մէջ պօյքօթի շարժումը կը շարունակուի ճապոնցիներուն դէմ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԸ.— Պերլինէ կը ծանուցուի թէ միջազգային ծովային օրէնքի համաժողովը, որուն գումարումը սկզբունքով ընդունուեցաւ Լա Հէյի վերջին Խաղաղութեան Ժողովին մէջ, տեղի պիտի ունենայ Լոնտոն յառաջիկայ աշնան։

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ.— Ադամանդի վաճառականութեան ներկայ տագնապին նկատմամբ տարօրինակ շփոթութիւն կը տիրէ։ Ամըսթէրտամէն թղթակից մը իրողութիւնները հետեւեալ կերպով կը լուսաբանէ, իր տեղեկութիւնները քաղելով գոհարավաճառներէն եւ գործաւորներէն։

Երբ Պօէրական պատերազմը վերջացաւ, եւ տագնապը սկսաւ մեղմանալ, Հոլանտայի Ադամանդի Գործաւորներուն Ընդհանուր Ընկերակցութիւնը համաձայնութիւններ կնքեց գոհարավաճառներուն միութեան հետ, որպէս զի հինէն մնացած մանր մանր թօշակները վճարուին։ Այս թօշակներուն չափը կը տարբերէր զանազան ճիւղերուն համեմատ։ Քիչ յետոյ այդ վաճառականութիւնը սկսաւ դարձեալ արագ թռիչ մը առնել, եւ թօշակները աւելցան, մինչեւ իսկ երբեմն հարիւր աւելի։ Այս կերպով գոհարավաճառները իրենց տրամադրութեան տակ ունեցան բազմաթիւ յղկուած քարեր, որոնց համար այնքան բարձր թօշակներ վճարած էին, եւ ահա այս վիճակին մէջ էր որ վրայ հասաւ 1907ին ադամանդի վաճառականութեան տագնապը։ Ամերիկայէն եւ Ռուսիայէն հրահանգներ եկան ապսպրանքները դադրեցնելու։ Պէտք է գիտնալ թէ Ամերիկա եւ Ռուսիա ադամանդի վաճառականութեան ամէնէն մեծ յաճախորդներն են։ Անցեալ շաբթու Միացեալ Նահանգները ներածուած ադամանդներուն արժէքն էր 92,000 տոլար, մինչ 1907 նոյն շաբթուն 509,000 տոլար եղած էր արժէքը։ Շատ մը գործարաններ իրենց դուռները գոցեցին, կամ բաւականացան միմիայն իրենց յատուկ կարգ մը գործաւորներով։ Բազմաթիւ յղկիչներ գործ գտնելէ յուսահատած իրենց հաշուոյն յղկեցին, կամ գործակցութեամբ քանի մը գէշ վճարուած օգնականներու։ Այս գործողութեամբ իրենք սկսան աժան աժան ծախել ի վնաս գոհարավաճառներուն, որոնք նոյն գնով չէին կրնար ձեռքէ հանել իրենց մթերքը, որոնց համար մեծամեծ ծախքեր ըրած էին։ Բայց գործաւորներուն ընկերակցութիւնը վախնալով թէ ադամանդը այս կերպով իր արժէքէն կորսնցնէ մեծապէս, եւ հետեւանքն ալ թօշակներուն անկումը կ'ըլլայ, եթէ ասիկա շարունակէ եւ եթէ գոհարավաճառները պարտաւորուին մեծ կորուստով ձեռքէ հանել իրենց մթերքը, խոհեմութիւն համարեցաւ միջամտելու։ Արգիլեց գործաւորներուն իրենց հաշուոյն առանձինն կամ տուներու մէջ աշխատիլ, որպէս զի այս վնասակար մրցումին առաջքը առնուի։ Այս որոշումին ոյժ տուին կարգ մը միտ գոհարավաճառներ, ապահովելով իրենց բարոյական աջակցութիւնը։ Պատուիրակներ ղրկուեցան Լոնտոն համոզելու համար ադամանդ ունեցողները, որպէս զի իրենց քարերը մասնաւորներու չծախեն, այլ գնող սենտիքային միայն։ Գործը հիմա այս վիճակին մէջ է, եւ կ'ենթադրուի թէ համաձայնութիւնը պիտի գոյանայ եւ հաւասարակշռութիւնը պիտի հաստատուի ծախող եւ բանող դասակարգերուն միջեւ։

ԲԱՐԻՒՂԻ ԻՇԽԱՆԸ.— Բազմամիլիոնատէր Մր. Ռօքֆէլլըր եւ ոգելից ըմպելիքի վաճառական մը, Մր. Ծօն Մըլէն, Տիտանական կռիւի մը բռնուած են։ Բարիւղի իշխանը օքանչելի ամառանոց մը ունի Բօքանթիքօ Հիլսի մէջ, (Նիւ Եորք Նահանգ), որուն համար մեծաքանակ գումարներ ծախսած է, զայն ընդարձակելու եւ գեղեցկացնելու համար։ Բայց այս գեղեցիկ ամառանոցին մօտ կար դժբախտաբար Մր. Մըլէնի գարեջրավաճառատունը, որ շատ գէշ տպաւորութիւն մը կ'ընէր Մր. Ռօքֆէլլըրի ամառանոցին խօշոր դուռներուն մէկուն առջեւ։ Միլիոնատէրը, որ տակաւին իր գեղեցկագիտական ճաշակը չէ կորսնցուցած իր ծերութեան առթին ալ, կը փափաքի քակել տալ Մր. Մըլէնի այդ խանութը, բայց տէրը յամառ շուէտացի մըն է, եւ բացարձակապէս կը մերժէ ոեւէ կերպով իրաւախոհ ըլլալ Մր. Ռօքֆէլլըրի հետ։ Մր. Մըլէն կը յայտարարէ թէ ինք սկզբունքի վրայ կը գործէ, իբրեւ ամերիկեան քաղաքացի մը, եւ թէ բովանդակ սիրով յարած է իր այս փոքրիկ կալուածին, զոր չուզեր մինչեւ իսկ Մր. Ռօքֆէլլըրի միլիոններուն հետ փոխանակել։ «Իմ մէկ յարկով խանութս պէտք է կանգնի հոն իբրեւ յիշատակարան մը աղքատիկ բայց պարկեշտ խանութպանի մը, որ չուզեր ծախել զայն աշխարհի ամենահարուստ մարդուն»։ Մր. Մըլէն կը յայտարարէ թէ Մր. Ռօքֆէլլըր այդ կալուածը գնելէ յուսահատած, մարդիկ դրած է միջնորդը համոզելու համար զինքը որ ծախէ, մինչեւ իսկ սպառնալով գոցել տալ զայն։ Մր. Մըլէն կ'ըսէ թէ միտքը դրած է պայքարիլ մինչեւ յետին կէտը, որովհետեւ իր վարձկան դրացիները կը թելադրեն թէ իրենք ոեւէ առարկութիւն չունին այդ գարեջրավաճառատան դէմ։ Ամերիկեան օրաթերթերը, որոնք այս տեսակ առիթներու կը սպասեն, իրենց վերջին թիւերուն մէջ քով քովի դրած են Մր. Մըլէնի եւ Մր. Ռօքֆէլլըրի լուսանկարները, ինչպէս նաեւ միլիոնատէրին ամառանոցին եւ անոր դէմ Շուէտացիին անփառունակ խանութին պատկերները։

Թղթակից մը գնաց գտաւ Մր. Մըլէնը, եւ հարցուց անոր.— «Անձնապէս կը ճանչնա՞ք Մր. Ռօքֆէլլըրը»։ —«Անշուշտ» պատասխանեց Մր. Մըլէն։ «Բարի եւ քաղաքավար մարդ մըն է. բայց որովհետեւ 5,000 անգլ. արտավար հող ունի արդէն Բօքանթիքօ Հիլսի մէջ, եւ հոն շինելու վրայ է 600,000 անգլ. ոսկի արժող դղեակ մը, ասիկա պատճառ մը չէ որ ծախեմ կալուածս այս դրամի տէրին։ Ես ալ բարի ու քաղաքավար մարդ եմ, եւ գարեջուր ու ռօմ խմելու համար խանութս եկող յաճախորդներն ալ բարի ու քաղաքավար մարդիկ են։ Իրաւ է թէ անոնք Մր. Ռօքֆէլլըրի նման դղեակ չեն կրնար շինել, բայց ուրախ եմ որ այս փոքրիկ հին շէնքը խայթող փուշ մըն է Մր. Ռօքֆէլլըրի կողին վրայ։ Ռօքֆէլլըր դրամ շինող մըն է։»

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՀՌՉԵՒՈՐ ՊԱՇՏՕՆԷԻ ՄԸ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԸ.— Վերապատուելի Մր. Թօմաս Լօրտ վաղը, Դշ. կը մտնէ իր ծննդեան 101 հարիւրամեակին մէջ։ Ծնած էր Օլնի, 1808 Ապրիլ 22ին, եւ աղքատիկ ծնողաց զաւակ մըն էր։ Ութը տարեկան հասակին ժանեակի վաճառականութեամբ զբաղող խանութ մը մտաւ, բայց ընտանիքը Օլնիէն մեկնեցաւ Նորթէմթըն, ուր դեռատի Լօրտ կօշկարի աշկերտ եղաւ։ Մտքի ուսումնասէր տրամադրութեամբ, իր պարապոյ ժամերը նուիրեց ինքնադաստիարակութեան։ Վերջերը սկսաւ փոքրիկ քարոզներ տալ։ Նորթէմթընի Նորընտիր երեց մը փափաք յայտնեց Լօրտը ընդունելու իր եկեղեցիին ծառայութեան մէջ, բայց այս փափաքը չիրագործուեցաւ, որովհետեւ պատանին Նօն-Քօնֆօրմիսթ համոզումներ ունէր։ 1834 Յուլիսին, իրեն առաջարկուեցաւ պզտիկ թեմ մը հովուել հիւսիսային Անգլիոյ մէջ, նաեւ կոչում մը ընդունեց Ժողովական պաշտամունքին համար։ Լօրտ նախընտրեց այս վերջինը եւ սկսաւ կարգաւ քարոզել կարեւոր կեդրոններու մէջ։ Երեսուն տարիէ ի վեր Մր. Լօրտ քաշուած էր գործօն ծառայութենէ, եւ տասը տարի առաջ իր փեսին ու աղջկան հետ գնաց բնակիլ Հօրնքասլ. Թէեւ հովուական պաշտօնի մը պարտաւորիչ ծառայութենէ ազատ, Մր. Լօրտ երբեք չդադրեցաւ քարոզելէ, եւ տակաւին 15 օր առաջ Ուէնֆլիթի մէջ երկու անգամ պաշտամունք կատարեց, եւ Զատկին կիրակին ալ խօսեցաւ իր բնակած քաղաքին Մեթոտական մատուռին մէջ։ Մր. Լօրտ կը պահէ իր ֆիզիքական ու մտաւորական կարողութիւնները իրօք զարմանալի աստիճանի մը վրայ։ Դեռ ուղիղ կը քալէ, իր կազմուածքը ցից է, եւ յաճախ միօրինակ պտոյտ կ'ընէ առանց կասկածելու իր տարիներուն ծանր բեռան մէկ անպատեհութենէն։ Աչքի տեսութիւնը եւ լսողութիւնը քիչ մը թերի են, բայց յիշողութիւնը զարմանալի կերպով լաւ է, այնպէս որ կրնայ Ս. Գիրքէն բազմաթիւ համարներ արտասանել փոխանակ բաց գիրքին վրայէն կարդալու։ Մր. Լօրտ հօթանասունըութը տարիներէ ի վեր բացարձակ հրաժարող մը եղած է ոեւէ ոգելից ըմպելիքէ, եւ ամբողջ կեանքին մէջ բնաւ ծխող չէ եղած։ Այս երկարատեւ եւ կորովի կեանքին ընթացքին մէջ 900) եւ աւելի քարոզ խօսած է, եւ ի նպաստ ժուժկալութեան, խաղաղասիրութեան ուղերձներ ըրած է առնուազն 1000 գումարումներու։ Ամուսնացած է երեք անգամ, եւ հիմա դարձեալ այրի է, իր երկրորդ կնոջ հետ ոսկեղէն ամուսնութիւն մը տօնելու պատեհութիւնը ունենալով։ Իր հարիւրամեակին ի պատիւ Հօրնքասլի թեմականները 100 անգլ. ոսկի հանգանակեցին թեմական հիւանդապահուհիի մը համար։ Իրեն ալ պիտի նուիրեն իր կենդանագիրը։

ՄՐ. ՔՐԻՒԿԵՐԻ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Թրանսվալի վարչապետ զօրավար Պօթա յայտարարեց որ երբ նախագահ Քրիւկէր Թրանսվալէն մեկնեցաւ, իր դրամները յանձնեց պօէրական զօրախումբերուն, որոնք տակաւին կը գործէին։ Այդ միջոցին արդէն Անգլիացիք Բրեթորիա մտած էին։ Դրամին մէկ մասը ծախսուած էր Պօէրախումբերուն կողմէ, եւ մնացեալն ալ Մր. Պօթա յանձնեց Թրանսվալի կառավարիչ Լօրտ Մինէրի։

ԿՆՈՋ ՄԸ ՍՐԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Ամէն կին նոյն սրամտութիւնը եւ յանդգնութիւնը չունի իր ամուսինին հետ խաղալու, բարիզուհի Տիկին Ա.ի նման։ Նէ եւ նա կը վերաբերին Բարիզի շէք ու աշխարհիկ դասակարգին, եւ բնաւ պարապը չեն հաներ ոեւէ ներկայացում, հանրային թէ անհատական, եւ միշտ ամէն տեղ միասին կ'երեւան։ Բայց Պարոն Ա. սիրահարեցաւ Տիկին Բ.ի հետ։ Ժամանակ մը կրցաւ խաբել իր կինը, թաքուն պահելով անոր իր նոր սէրը, բայց անխոհեմութիւնը ունեցաւ տանը մէջ հոս ու հոն ձգելու նամակներ, որոնք տիկինին ձեռքը անցան։ Տիկինը բարկացա՞ւ, պոռաց կանչե՞ց իր էրկանը դէմ, ամուսնալուծում սպառնալիք ըրա՞ւ արդեօք, կամ տունէն առաւ քալե՞ց միթէ։ Բնաւ երբէք. միտքէն անցուց ո՛չ մէկը անգամ անցուց։ Բերանը չբացաւ, խօսք մը չըսաւ, այս նամակները պահեց եւ թխսեց իր վրէժխնդրութեան վրայ։ Վերջապէս գտաւ յարմար վայրկեանը։ Անցեալները գնաց երեկոյթի մը, եւ իրեն հետ տարաւ տարօրինակ նոր հովահար մը։ Հովահարին իրեն դարձած կողմը հիանալի էր, ամէնէն ճարտար բանուածքի նմոյշ մը։ Միւս կողմը զարդարուած էր ձեռագիր էջերով, ճաշակաւոր գիծերու մէջտեղ։ Այս հովահարը ընդհուպ ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւեց, եւ հարցումներ տեղացին։ Տիկին Ա.ի ուզածն ալ ա՛յս էր, եւ ամէնուն կը պատասխանէր կտրուկ կերպով.— «Ասոնք լաւագոյն պատառիկներն են այն սիրային նամակներէն զորս Տիկին Բ. ամուսինիս գրած է։ Կ'արծեմ թէ անոնցմէ շինուած դրուագը յատկանշական է, այնպէս չէ՞։ Ջէ՞ք ուզեր նայիլ անոնց, ուզողը կրնայ կարդալ»։ Պարոն Ա.ի ականջը հասաւ այդ հովահարին պատմութիւնը, եւ տեսաւ ալ զայն։ «Աստուած վկա՛յ, ըսաւ, իրաւցնէ աւելի գեղեցիկ գաղափար չի կրնար ըլլալ։ Երբեք Տիկ. Բ.ի միտքէն պիտի չանցնէր այդպիսի վարպետութիւն մը»։ Ուստի լքեց Տիկին Բ.ը եւ հիմա դարձեալ հաւատարիմ ամուսին մը եղած է։ Իր եւ իր կնոջ իմաստասիրութիւնը շատ կը նմանի Մ. Ալֆրէտ Գարիւի վիպային դիւցազներուն իմաստասիրութեան, թէ «Իրերը երբեք իրենց տռամաթիք կողմէն առնելու չէ»։

ՊԱՏՈՒԱՍՏԸ ԵՒ ԲԺԻՇԿԸ.— Բարիզցի Տոքթ. Բէաի, որուն համար ձեռնհաս մասնագէտներ կ'ըսեն թէ բժշկական արդի գիւտերուն մէջ կարեւոր բաժին մը ունի, զոհ եղաւ իր սեփական գիտական փորձերուն եւ յանդգնութիւններուն դժբախտութեամբ մը որ սակայն կարծուածին չափ ծանր հետեւութիւններ չունեցաւ։ Կապիկներու վրայ երկար փորձերէ վերջ, զորս կը պատուաստէր վտանգաւոր հիւանդութեամբ մը, շիճուկ մը ձեռք բերաւ, որով բուժած է շատ մը հիւանդներ։ Անցեալ օր իր աշխատանոցին մէջ կը գտնուէր խմբագիր բարեկամի մը Մ. Էմիլ Պօնպի հետ, երբ պատուաստուած կապիկներէն մին, որ ազատ ձգուած էր, յանկարծ բժիշկին վրայ խոյացաւ եւ երկու անգամ խածաւ անոր թեւը, ա՛յնքան խորունկ որ շնչերակը երկուքի բաժնուեցաւ։ Կենդանին նորէն պիտի յարձակէր բժիշկին վրայ, բայց Մ. Պօնպ հրացանը քաշեց եւ զարկաւ սպաննեց զայն։ Տոքթ. Բէաի քանի մը օր ծանր հիւանդ պառկեցաւ, բայց հիմա անկողինէն ելած է եւ կը կազդուրուի։

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ առտու Ս. Աստուածածնի Աւետման տօնին առթիւ նախագահեց Մայր եկեղեցւոյ արարողութիւններուն եւ այս պատեհութեամբ քարոզ մըն ալ խօսեցաւ, բացատրելով օրուան տօնին նշանակութիւնը։ Ն. Ամենապատուութիւնը ժամերգութենէն ետք անցաւ Բերա՝ իր բնակարանը, ուր կը մնայ այսօր եւ վաղը առտու պիտի իջնէ Պատրիարքարան։

Ս. ԶԱՏԿԻ տօնին առթիւ այսօր Թաղային վարժարաններուն բոլոր աշակերտներն ու աշակերտուհիները կը խոստովանին եւ վաղն ալ կը հաղորդուին, Զատկական արձակուրդը սկսելու համար։ Պատրիարքական մասնաւոր կարգադրութեան մը համաձայն Կէտիկ-Փաշայի, Գումգաբուի Դուրսի եւ Եէնի-գաբուի վարժարաններուն երկսեռ սաները վաղը իրենց ուսուցիչներուն եւ ուսուցչուհիներուն ընկերակցութեամբ Մայր եկեղեցի պիտի գան, Պէզճեան ու Լուսաւորչեան երկսեռ սաներուն հետ միասնոյն ատեն հաղորդուելու համար, ուր Ներկայ պիտի գտնուի նաեւ Ն. Սրբազնութիւնը ու թաղայոց հանգանակի լեզուով պիտի բացատրէ Հաղորդութեան Ս. Խորհուրդին վսեմութիւնը։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ս. Գէորգ եկեղեցիին Դպրաց Դասը իր անդամակիցներուն մէկըմէկու հետ ունեցած անհամաձայնութիւններուն պատճառաւ ժամանակէ մը ի վեր գրեթէ կազմալուծուած էր եւ անկերպարան վիճակ մը ունէր։ Սակայն այս անգամ, ինչպէս կ'իմանանք, բոլորովին կազմակերպուած է։ Նորակազմ Դպրաց Դասը թէեւ առջի օր, կիրակի, նիստ պիտի գումարէր իր Տնօրէն Խորհուրդը ընտրելու համար, սակայն տօնական օրերու առթիւ Զատկէն ետքի յետաձգեց իր այդ ընտրութիւնը։

ԵԿՄԱԼԵԱՆԻ եղանակները, ինչպէս կը տեղեկանանք, հետզհետէ օրըստօ-

ԵՌՒ ԼԱՌԻ (7)

(ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԻՊԱԿ)

ՈՍԿԻ ՇԻՆԵԼՈՒ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Գունտը մարգին վրայ ձգեցի։

Տունկի նկանք քովը, սակայն նորէն գունտը ոսկի եղած էր։

Բիրըըն, ամօթէն շիկնած, գետնէն վեր առաւ գունտը եւ Պարրիսի տուաւ։

Պարրիս իմ պատմութիւնս գիտնալ ուզեց, մանրամասնութեամբ պատմեցի։

—Կ'ուզէ՞ք որ փորձենք աղբիւրը գտնել։

—Այո՛, եւ... աղջիկն ալ, ըսաւ Բիրըըն մօտենալով։

—Անխելքութիւն չուզեր, եթէ չես ուզեր մի գար։

—Ո՛չ, ո՛չ, պիտի գամ։

—Ըսէ՛, կրնա՞ս ճամբան նորէն գտնել, հարցուց Պարրիս։

—Դիւրութեամբ. Երբ ճամբայ պիտի ելլենք։

—Ահաւասիկ մեր կտցարի որսորդութիւնը նորէն ջուրը ինկաւ, բայց հոգ չէ, երբ խնդիրը մեր երազներուն հուրին գտնել է...

Ոտքի ելայ բարկացած,

—Աղուորը քեզի կը պատկանի, գիւտը քուկդ է, կը խոստանամ որ երազներդ չպիտի խանգարեմ։ Ես ուրիշ գեղեցկութիւններ պիտի երազեմ։

—Լաւ, լաւ, քեզի անկողին դնենք եւ Պարրիսի հետ մեկնինք։

Պարրիս ոտքի ելած ուշադրութեամբ ինծի կը նայէր։

—Ի՞նչ կայ, հարցուցի, նեղուած, որովհետեւ դիտեցի որ շիտակ ճակտիս կը նայէր։

—Ծնելէ՞դ ի վեր ունիս այդ նշանը, հարցուց։

—Այո՛, ինչ կայ որ։

—Ոչինչ, հետաքրքրաշարժ զուգադիպութիւն մը։

—Ի՞նչ կայ որ, Աստուած իմ։

—Այդ սպին, կամ աւելի ճիշտ այդ նշանը վիշապին թաթին դրոշմն է։ Եռւ Լառի պայտաձեւ խորհրդանշանն է։

—Եւ ի՞նչ է ատ Եռւ Լառը, բացատրէ։

—Եռւ Լառ պայտերու հայրն է, Շիլ-Նուն։ Չինական դիցաբանութիւն է, չես հասնար։

—Ձեր խօսակցութիւնը յիշեցնել կուտայ յիմարանոցները։ Ռօյ տենդ ունի եւ Պարրիս մեզի հետ կը զուարճանայ. բարեկամներս գացէք ձեր անուրջի աղջիկը հետապնդելու։ Ձիու ոտքի ձայներ կան, Պարրի՛ս, մարդիկներ են։

Երկու ձիաւորներ մինչեւ գլուխնին ցեխի մէջ սանձարձակ դէպ ի մեզ կը յառաջանային։ Պարրիս անոնց հետ ներս մտաւ։

Կէս ժամ վերջ ձիաւորները ելան եւ դէպ ի Բանատեան սահմանագլուխը յառաջացան։ Տասը վայրկեան անցաւ, Պարրիս մէջտեղ չելաւ։

Ներս մտանք զինքը փնտռելու համար։

Սեղանին առջեւ նստած էր լուռ, դիտելով ոսկեայ գունդը որ վառ ծուխի մը նման ծիրանի բոցերով կը փայլէր։ Հառալէթ անոր ետեւն էր բերանը բաց, քարացած։

—Ձի՞ս գար, հարցուց Բիրըըն, զարմացած։

Պարրիս չպատասխանեց։ Գունտը յամրօրէն վերստացաւ իր դեղին գոյնը։ Բայց երբ Պարրիս գլուխը վեր առաւ տեսանք որ իր դէմքը պատի տժգունութիւն մը պատեր էր։ Ժպիտ մը կեղծեց որ զմեզ սարսռացուց։

—Թուղթի կտոր մը ու մատիտ մը տուէք ըսաւ։ Հառալէթ հնազանդեցաւ։ Պարրիս պատուհանին առաջքը գնաց եւ մէկ քանի տող մրոտեց։ Թուղթը ծալլեց, իր դարանին մէջ դրաւ եւ բանալին ինծի յանձնեց։

Դուրսը ինծի դարձաւ եւ խորհրդաւոր ձայնով մը,

—Պիտի ըսեմ թէ երբ պիտի բանաս դարակը, ըսաւ... եկուր Բիրըըն Ռօյի աղբիւրը գտնենք։

Զ.

Երբ դուրս ելանք Տէյվիտ եւ Հառալէթ պատմեցին թէ լճին մօտ իրենք ալ Չինացի մը տեսան։ Բաւական ճամբայ առած էինք։ Պարրիս Բիրըընը առաւ հետը եւ զիս մինակ ձգեց։ Այս անգամ վստահ էր թէ ոսկի շինողներէն մէկը ձեռք պիտի ձգէ։

—Ես ժամը ութին ատենները պիտի գամ, դուք կը յուսաք ոսկի շինողներէն մէկը ձերբակալել, այնպէս չէ՞։

—Այո՛, պատասխանեց Պարրիս։

Կէս ժամէ աւելի քալեցի շունիս հետ երբ յանկարծ շունս վազեց դէպ ի քանդակուած քարը որուն վրայ մէկը նստած էր։ Անծանօթուհին գլուխը կաթնցուց կենդանիին։ Յառաջացայ, ձեռքը ինծի երկնցուց։

—Օ՛ն, եկա՛ք, ուրիշ աշխատութիւններ պիտի ցուցնեմ ձեզի, ըսի արդէն թէ չերփագիներէ եւ վիշապներէ զատ կրնայի ուրիշ գործեր ալ արտադրել։ Ինչո՞ւ ինծի կը նայիք, հիւա՞նդ էք։

—Իզօ՛նտ, կակազեցի։

—Ի՞նչ կայ որ, հարցուց տժգունելով։

—Ձեր... չէի յուսար ձեզ նորէն տեսնել... կը կարծէի թէ երազ էր տեսածս։

—Երա՞զ... այդչափ զարմանալի բա՞ն մը կայ...

—Զարմանալի՞, ո՛չ... բայց ո՛ւր փախաք երէկ այն պահուն ուր միասին աղբիւրին քարին վրայ հակած էինք, տեսայ ձեր դէմքը որ կը ցոլանար վճիտ ջուրին մէջ. յանկարծ միայն կապոյտ երկինքը տեսայ...

—Անտարակոյս քնացած էիք։

—Ե՞ս, քնացա՞ծ էի։

—Այո՛, կը քնանայիք, այն ատեն ես ալ կարծեցի թէ յոգնեցաք եւ հեռացայ քովերնէդ։

—Ո՞ւր գացիք։

—Տունս ուր կը քանդակեմ գեղեցիկ պատկերներ։ Ահաւասիկ, ձեզի ցուցնելու համար հատ մը բերի։

Ձեռքս առի ինծի երկնցուցած առարկան։

Զոյլ ոսկիէ մողէս մըն էր թեւերը պարզած, այնքան նուրբ, որքան գեղեցիկ որ արեւուն ճառագայթը կը թափանցէր։

—Աստուած իմ, հրաշալիք մըն է, ուրկէ՞ սորված էք ասանկ գլուխ-գործոցներ արտադրելը։ Իզօնտ այդ անբաղդատելի աշխատութիւնը գին չունի։

(Շարունակելի)

բէակոն ընդհանրացում մը կ'ունենան մեր թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառի մէջ։ Աւյի օր, Ծաղկազարդի առթիւ, Գալաթի և Օրթագիւղի եկեղեցիներուն մէջ, որոնց երաժշտապետն է Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեան, յաջողապէս երգուեր է Եկմալեան միաձայնը, ժողովուրդի ստուար բազմութեան մը ներկայութեանը։

ԲԱԼՈՒՑԻ Պարոն էֆ. Ֆնտուխեան իր ծննդավայրին Նեխրի գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն հինգ ոսկի արժողութեամբ եկեղեցական գիրքեր նուիրեց Տիկին Եղիսաբէթ Մ. Զարխուկեանի միջոցաւ։

ԷՅՈՒՊԻ Թաղ. Խորհուրդը իր հրաժարելէն առաջ, Թաղին ուսուցիչ Միքայէլ էֆ. Կազմարարեանը գագրեցուցած և պատրաստ գումարն ալ եկեղեցւոյ ուրիշ պիտոյքներուն ծախսած էր, որպէս զի մի գուցէ ուսուցչին դիզուած ամսականները վճարուին, երբ անիկա կրկին իր պաշտօնին վերակոչուի։ Սակայն Ս. Պատրիարք Հայրը, վերջ տուած է այս խնդրոյն, հրամայելով վերաբանալ վարժարանը և Թաղին ժառանգութիւնը յանձնելով Մ. Սէմէրճեան և Աղարիկ Գալֆաեան էֆ.ներու, Պատրիարքարանի կողմէ վերհսկող նշանակելով Գառնիկ էֆ. Հայկեանը։ Ս. Պատրիարք Հօր այս կարգադրութիւնը շատ օգտա՛ւոր եղած է այս տօնական օրերուն, հակառակ պարագային թէ՛ դ. գրոցը պիտի տուժէր և թէ եկեղեցին, կը գրէ նամակագիր մը։

ԱՅՆ ՋԵՐՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ որուն արժանացաւ մեր սիրուած բանաստեղծին՝ Աղեքսանդր Փանոսեանի (Ալփաւեան) Նոր հրատարակութիւնը՝ **ԱՅԳԵԿՈՒԹՔԸ** գրական ապացոյց մըն է թէ ընտիր գրուածները ըլլա՛ն արձակ կամ բանաստեղծութիւն՝ մեծապէս կը գնահատուին ընթերցասէր հասարակութեան կողմէ։

ԱՅԳԵԿՈՒԹՔ ամէն կողմ, Այգեկուբէ գրավաճառին բերանը, Այգեկուբէ լրագրավաճառին ձեռքը։ Ինչո՞ւ օրուան գիրքն է «Այգեկութք»ը։ Որովհետև անիկա հաւասարապէս կը պատկանի ամէն դասու ընթերցողներուն ալ. և չի կայ այսօր ճաշակ ունեցող ու և է մէկը որ չցանկայ ԱՅԳԵԿՈՒԹՔ մը ունենալու։

Մանզումէի Արտօնատէրը գոհացում տալու համար հանրութեան այս փափաքին, 5 ղրուշի չնչին գին մը նշանակած է Այգեկութքին, որպէս զի ո՛չ ոք զրկուած մնայ անկէ։

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԿՆՈՒՆՔ

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԳՈՋՈՒՆԵԱՆ
ՄԻՐՑՈՒԱԾ
1908 Ապրիլ 7ին
Գում-գաբու Պատրիարքանիստ Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ։
Մկրտող քահանայ, Տ. ՄԻՔԱՅԵԼ ԱԻԱԳ ՔՀՆՑ. ԱՇՃԵԱՆ։
Հայր, ՍԱՐԳԻՍ ԳՈՋՈՒՆԵԱՆ։
Կնքահայր, ՄԻՍԱՔ ԳՈՋՈՒՆԵԱՆ։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՆՈՐԸՆԾԱՆԵՐԸ

Գիւղիս Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ վրայ ձեռնադրուած խօթը նորընծայ քահանայից քառասնօրեայ պաշտպանութիւնը յառաջիկայ Ս. Զատկի տօնական օրերուն մէջ լրանալուն առթիւ,

Թաղ. Խորհուրդս ներկայիւս ի պաշտօնէ կը յայտարարէ թէ նոյն խօթը նորընծաները իրենց անդրանիկ Ս. Պատարագը պիտի մատուցանեն հետեւեալ օրերուն.

		Ապրիլ
Տ. Անանիա քհ. Հարէլեան	14	Բշ.
Տ. Բառնաբաս քհ. Բարունեան	15	Գշ.
Տ. Փիլիպպոս քհ. Աբրահամեան	16	Դշ.
Տ. Բարթուղմ. քհ. Մխալեան	17	Եշ.
Տ. Դիոնէսիոս քհ. Տրէզեան	18	Ուր.
Տ. Տիմոթէոս քհ. Պաղտասարե.	19	Շբ.
Տ. Մատթիա քհ. Կէօնտիւրեան	20	Կիր

Յանուն նորընծայից կը խնդրուի որ նոյն օրերուն ազգականներ, բարեկամներ, համակիրներ ու ծանօթներ հաճին աղօթակից ըլլալ անոնց Ս. Պատարագներուն, ներկայս նկատելով իբրև հրաւիրագիր։

Զայս ի գիտութիւն ծանուցանելով
ի գիւղս Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
ՅՈՎՀ. ՏԷՏՈՅԵԱՆ Ա. ՏԷՐ-ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
7 Ապրիլ 1908 Պարտիզակ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ օր Բերա, դրամատէր Կարապետ էֆ. Ջէյլէեանի բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ նշանախօսութեան հանդէսը իր աղջկան՝

ՕՐ. ՆՈՒԱՐԴ ՋԷՅԼԷԵԱՆԻ
ԸՆԴ
ԱՐՄԵՆԱԿ ԷՖ. ՄԵՂՐԵԱՆԻ

Օր. Ջէյլէեան օժտուած է ընտանեկան լիակատար դաստիարակութեամբ և իր անձին վրայ կը մարմնացնէ մտքի և սրտի գնահատելի յատկութիւններ։ Իսկ Արմենակ էֆ. զաւակն է բնիկ Կիւրինցի և Սամսոն հաստատուած ծանօթ վաճառական Միսաք էֆ. Մեղրեանի։ Արմենակ էֆ. խնամուած դաստիարակութիւն մը ստանալէ ետք հաստատուած է Պրիւսէլ ուր իր ուշիմ գործունէութեամբը համակրանքի լայն շրջանակ մը գծած է իր շուրջ առևտրական հրապարակին վրայ։ Ուրախալի է որ ասանկ արժանաւոր ու զարգացած երիտասարդ մը փոխանակ եւրոպական կեանքի թոհ ու բոհին մէջ մխրճուելու կը նախընտրէ իրեն կեանքի ընկեր ընտրել Օր. Ջէյլէեանին նման ճշմարտապէս արժանաւոր աղջիկ մը որ պատուաւոր մէկ զարդը կրնայ համարուիլ Հայ իգական սեռին։

Ջերմապէս կը խնդակցինք երկու նշանածներուն և թէ իրենց ընտանեկան պարագաներուն։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ՀՈԳԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Գալեբիոյ Կիզէլմ իշխանուհին որ Պրուսա պիտի երթար երէկ, տկարացած ըլլալով յետաձգեց այդ ուղեւորութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով, բարեհաճեցաւ Անձնապահ բանակին պետ Միւշիր Ապտուլլահ փաշան և դեսպանական հիւրամեծար Խայրէտտին պէյը ղրկելով, ողջախութիւնը հարցնել իշխանուհիին, որ իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Կայս. այս հոգածութեան համար։

*** Հանրի իշխան երէկ մեկնեցաւ Պոլսէն Արեւելեան Ճեպընթացով։ Խայրէտտին պէյ կայարան երթալով ողջերթ մաղթեց իշխանին։ Դեսպանական պաշտօնեաներ ալ ողջերթի գացած էին։

ԿԱՅՍ. ԳԻՐ.— Սպանիոյ Ալֆոնսօ թագաւորը նամակով մը ծանուցած էր Պուրպօնի Շարլ իշխանին ամուսնութիւնը Լուիզ իշխանուհիին հետ։ Այս գիրին պատասխանեց Վեհ. Սուլթանը և կայս. նամակը յանձնուեցաւ Բ. Դրան, Սպանիոյ Թագաւորին ղրկուելու համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ հանգուցեալ Սըր Նիքոլաս Օ'Քօնորի գերեզմանին վրայ իր կինը Տիկին Օ'Քօնոր մատուռ մը շինել պիտի տայ բիւզանդական ոճով։

ՆԷՃԻՊ ՓԱՇԱ ՄԷԼՀԱՄԷ երէկ Բաբիվէն Պոլիս եկաւ և ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։ Նէճիպ փաշա Պոլիս եկաւ ներկայ գտնուելու իր եղբօր՝ Պետական Խորհուրդի անդամ Ֆէլիք էֆ. Մէլհամէի յուղարկաւորութեանը, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը։

ԱՌՈՒԾԱԽԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ծախողին և գնողին միջև պարզ մուրհակով առնուած ու ծախուած կալուածներուն մասին կատարուելիք գործողութեանց համար հրահանգ խնդրուած էր։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը այդ առթիւ սա որոշումները տուաւ.— Փոխարժէքով մը կամ առանց փոխարժէքի «ֆէրաղ»ով կամ փոխանակութեամբ մէկ անձէն ուրիշ անձի մը անցնելիք բոլոր պետական ու «վագֆ» հողերէ և «վագֆ» կալուածներէ, «կէտիկ»ներէ և անոյշ ջուրերէն հազարին երեսուն, «ինթիքալ»էն՝ հազարին տասնըհինգ ծախք (խարճ) պիտի առնուի։ «Սըրֆ միւլք» կալուածներէն վաճառման, նուիրուելու և փոխանակութեան առթիւ՝ հազարին տասնըհինգ և ընդհանուր ժառանգութիւններէ հազարին եօթնուկէս։ Պետական ու «վագֆ» հողերու, «վագֆ» կալուածներու և «կէտիկ»ներու «վէֆայէն ֆէրաղ»ին ու «իսթիքալ»ին համար, պարտքին քանակութենէն ընդհանուր կերպով հազարին հինգ, Երկրագործական Պանքային և որբերու ստացուածքներէն փոխառութիւն ընողները ըստ առաջնոյն բացառութիւն կազմելու պայմանով։ Սըրֆ միւլք և «մուզաթաալը» կալուածներէն հազարին երկուքուկէս։ Թափուի կալուածագրերու հրահանգին 10րդ յօդուածին և Տէֆթէրխանէի կողմէ տրուելիք կալուածագրերու վերաբերեալ կանոնագրին 10րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, առանց կալուածագրի սեպհականութիւն եղած վայրերու համար սակացոյցը ամէն կողմ գործադրուելուն թուականէն սկսեալ, տիրոջ կողմէ դիմում ըլլալու պայմանով, երբ մինչև հինգ տարի միայն թուղթի գնոյն փոխարէն մուրհակ տալով անկէ յետոյ կալուածագիր տալ ուզուի, այդ պարագային պետական ու «վագֆ» կալուածներէն հազարին յիսուն ծախք պիտի առնուի, «Սըրֆ միւլք» ու «մուզաթաալը» կալուածներէն հազարին քսանըհինգ. Նաև պետական և «վագֆ» հողերը երբ դատարանի վճռով փոխանցուին՝ տրուելիք կալուածագրին համար հազարին երեսուն ղրուշ։ Պոլսոյ մէջ ծախքերու վրայէն արձանագրութեան համար առնուած հարիւրին տասը տուրքը և «վէֆայէն ֆէրաղ»ները և գրաւները լուծելու համար առնուած ծախքերը ջնջուած են։ Կալուածներու ու հողերու բաժանումէն և զանազան մասերու վերածուելէն, «վագֆ»ի պաշտօնեաներուն կողմէ առօրեայով վաճառուելիք «վագֆ» կալուածներու փոխանցումէն, արձանագրութիւնը ուղղելու գործողութեան առթիւ տրուելիք կալուածագրերու համար, անոնց իսկական արժէքին կամ վաճառման գումարին հազարին ու կոտորա՛կին՝ երկու և արձանագրութեան պատճէնները առնուելիք տեղերու արժէքին հազարին ու կոտորակին համար մէկ ղրուշ տուրք պիտի առնուի։ Թուղթի գինն ալ երկու կարգի բաժնուելով, Պոլսոյ ու շրջականերուն և նահանգներու և գաւառներու կեդրոններուն համար քաղաքներու բոլոր հողերու, կալուածներու, առևտրական ու արհեստագործական հաստատութեանց, ամարանոցներուն և անոնց յարակից շէնքերու համար տրուելիք կալուածագիրները և «միւսթէմնա վագֆ»ներու «միւթէվէլլի»ներուն տրուելիք կալուածագիրները առաջին կարգ պիտի համարուին, որով իբրև որոշ քանակութիւն մը տասը ղրուշ պիտի առնուի։ Գաւառակի ու գիւղախումբի կեդրոնները երկրորդ կարգ համարուելով, եօթնուկէս, իսկ գիւղերն ալ՝ իբր երրորդ կարգ, հինգ ղրուշ պիտի առնուի իբրև թուղթի գին։ Կորսուած կալուածագիրներու տեղ տրուելիք նորերէն ալ վերագրեալ կարգերուն համաձայն պիտի գանձուի։ «Խարճը խուսուս»ի, «Պէտէլը Էօշր»ի, «Իճարէի Մուէճճէլէ»ի, «Թէվսիի Ինթիքալ»ի և Իճարէի Զէմին»ի և միջնորդի ծախքերը ըստ առաջնոյն պիտի գանձուին։ Թափուի քարտուղարները երբ թոշակաւոր ըլլան, հիմա իբրև «քեաթիպիէ» գանձուած ծախքը առնելու հարկ պիտի չմնայ. արդէն ժամանակին որոշուած է ջնջել գաղթականներու տրուելիք կալուածագիրներուն և Երկրագործական Պանքային գործառնութեանց ամէն մէկին համար մէյմէկ ղրուշի հաշուով առնուած «քեաթիպիէ»ի ծախքը։ Որոշուած է նաև որ պարզ մուրհակներով կատարուած առուծախի առթիւ երբ դատ մը ծագի, դատարանները նկատողութեան չառնեն զայն։ Համազգային Անկելանոցին տրուելիք բաժինն ալ որոշուած համեմատութեամբ պիտի տրուի։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնելու համար այս տարի 223 հոգի դիմում ըրին և ընդունուեցան 175ը, այսինքն ամէն տարուընէ աւելի։ Վարժարանը վերաբացուեցաւ։ Այս վարժարանին հաստատութենէն՝ 1888էն ի վեր 600է աւելի մասնագէտներ վկայուած են, որոնք ամէն կողմ կը գործեն մեծապէս նպաստելով շերամաբուծութեան զարգացման։

ՍԻՆՈՊԻ ՄԱՔՐԱՆՈՑԸ պիտի ընդարձակուի և բարեփոխուի։ Այս գործին համար Առողջապահական Խորհուրդին անդամ և առաջին քարտուղար Ահմէտ Րաղըպ պէյէ, ռուս պատուիրակ Տօքթ. Քլէմովէ և Անգլիացի պատուիրակ Տօքթ. Ուըլթըրէ յանձնաժողով մը պիտի երթայ հոն։

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Եոթ Գուլէի Յունաց հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը հրաժարական տուած էր վշտանալով նոյն հաստատութեան տնտեսական կացութիւնը քննելու համար բացառիկ յանձնաժողովի մը ընտրութենէն։ Տ. Եօաքիմ Պատրիարք նախընթաց օր հաւաքեց հոգաբարձութեան անդամները և յորդորեց որ ետ առնեն իրենց հրաժարականը, ապահովելով թէ եղած կարգադրութիւնը ձեռք առնուած էր հիւանդանոցին դժուարին կացութեան հետեւանքով, որուն պատճառները հին են և արդի հոգաբարձութեան հետ կապ չունին։ Ն. Սրբազնութիւնը ցաւ յայտնեց որ յանձնաժողովը ընտրուած էր առանց նախապէս հոգաբարձութեան կարծիքը առնելու։ Հոգաբարձութիւնը ետ չառաւ իր հրաժարականը, բայց յոյս կայ որ ետ առնէ, Խառն ժողովին կարգ մը բացատրութիւններէն ետքը։

*** Բերայի յունաց աղջկանց կեդրոնական վարժարանին տարեկան մրցանակաբաշխութիւնը կատարուեցաւ կիրակի օր նախագահութեամբ Տ. Եօաքիմ Պատրիարքին։ Ներկայ էին ռուս և հելլէն դեսպանները և բազմաթիւ երեւելիներ։ Վարժարանին տեսչուհի Տիկին Քոլոկերաս կարդաց տեղեկագիրը, ուրկէ յայտնի կ'ըլլայ թէ վարժարան կը յաճախէ՛ն 708 աղջիկ, որոնց 185ը ձրի։ Այս տարի շրջանաւարտ եղան 17 աղջիկ։ Տարեկան հասոյթը եղած է 383,017 ղրուշ, ծախք 283,942 որով աւելցած է 99,074 ղրուշ։ Այս առաւելութիւնը գոյացած է տիկին Էլէն Զարիֆիի կողմէ եղած 1250 ոսկիի նուէրով, ապա թէ ոչ բաց պիտի գոյանար։ Տիկին Զարիֆիի տուած դրամով գնուած է վարժարանին յարակից պարտէզը։ Ռուս կառավարութիւնը տարեթոշակ մը կը վճարէ այդ կրթարանին։

ԻՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Փրանս. ընդհ. հիւպատոս կարգուեցաւ Աղեքսանդրիոյ հիւպատոս Մ. Միռառ, որուն յաջորդեց Մ. Կոթիէ։

ԽԱՍՓԻՒՂԻ հրկիզեալներուն համար Գահիրէի մէջ ալ հանգանակութեան ձեռնարկուելով մինչեւ հիմա 12,428 ղշ. հաւաքուած է։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՈՎ ՊՏՈՅՏ.— Անատոլուի երկաթուղիին վարիչ պաշտօնեայ Մ. Հէլֆէրիխ, որ Տէօյչէ Պանքի Տնօրէն անուանուած ըլլալով մօտերս Պերլին պիտի մեկնի, շաբաթ օր մեկնեցաւ Անատոլուի մէջ պտոյտ մը կատարելու համար։ Մ. Հէլֆէրիխ որ ինքնաշարժով կը կատարէ ուղեւորութիւնը, առջի առտու Պիլէճիկէն մեկնեցաւ և գնաց Պրուսա, ուր հասաւ 7 ժամէն։ Հոնկէց Իզմիր պիտի երթայ, յետոյ Մէքքէճէ, և ետքը Էսկիշէհիր, ուրկէ կառախումբով պիտի գայ Պոլիս։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ, եղանակին սկիզբէն մինչեւ ապրիլ 1 ժամանած են 288,000 պարկ սուլթանիէ չամիչ և ծախուած են 284,000 պարկ։ Անցած տարի նոյն շրջանին ժամանած էր 180 հազար պարկ և ծախուած 179700։ Այժմ պատրաստ կայ 5000 պարկ, 1907ի նոյն շրջանին 300ին դէմ։

ՍԱՀՈՂ ԼԵՌԸ.— Գրած էինք թէ Եալովայի շրջակայ Գաթըրլը գիւղին մէջ լեռ մը սահած էր, վտանգելով 100ի չափ տուներ։ Այս մասին գիտական քննութիւն մը կատարելու համար Նիկոմիդիոյ կառավարչութեան կողմէ ղրկուեցաւ ճարտարապետ Օննիկ էֆէնտի։ Ճարտարապետը լերան սահելուն պարագան քննելով հաստատած է թէ անձրեւներու հետեւանք է. գործաւորներ ղրկուելով փլչելու վտանգ սպառնացող հողակոյտերը վերցուած են. Նաև ջուրի ճամբաներ բացուած են՝ ապագային փլուզումի առաջքը առնելու մտքով. պատեր ալ պիտի շինուին վտանգաւոր տեղերու համար։

ԶԱՏԻԿԸ ՄՕՏԵՑԱՒ Մայրաքաղաքիս ընտիր դասակարգը որ գիտէ ուտեստեղէնի ընտիրը և միեւնոյն ժամանակ աժանը գնել, Զատկական չէօրէկ գնելու համար կը դիմէ ուղղակի Պահչէ Գաբուի Թրամուէյի գծին վրայ Աւստրիական Նամակատան ճիշդ դիմացը հանրածանօթ բաքըլըր և բազլավաճը Թօգատցի գիրուկ Սիմօն աղային, որ միակ մասնագէտն է չէօրէկի եւ [illegible] չէօրէկներ պատրաստութեան համար կը գործածէ ընտիր նոյին ալիւր, առաջնակարգ կարագ և առաջնակարգ խըմոր։ Դիմեցէ՛ք, եթէ կ'ուզէք համեղ և միեւնոյն ժամանակ աժան չէօրէքներ գնել։

Մ. Ն. ՍՔԱՐԼԱԹՈՍ, Բերայի Մեծ փողոցի 464-466 թիւ ռուսական հիւպատոսարանին քովի վաճառատուներուն տէրը, Եւրոպայի մեծ քաղաքները իր ըրած պտոյտէն վերադարձած է։ Մ. Սքարլաթոս իր մթերքը աւելցուցած է ճոխ նորութիւններով, յառաջիկայ գարնանային եղանակին համար։ Մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է հագուստեղէնի տեսակներուն համար ուր յարգելի յաճախորդները ամենավերջին նորութեանց համաձայն պիտի գտնան մանթօններ, սաքեր և տղոց համար ամէն տեսակ պիտոյքներ։ 2—8

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՐՐԻԿԸ.— Կիրակի օր հանդարտ օդը յանկարծ հարաւային սաստիկ հովի մը փոխուեցաւ։ Ցաք արեւ և կապոյտ երկինք, սակայն ուժգին մրրիկ մը, որ փողոցներու փոշիները ամպերու պէս կը բարձրացնէր, աչքերը կուրցնելու աստիճանի։ Մրրիկը գիշերը աւելի սաստկացաւ։ Շատ մը կղմինտրներ տանիքներէն թափեցան, ապակիներ կոտրեցան, տեղ տեղ ծառեր կոտրեցան, և տախտակորմեր շրջեցան։ Հովը մեծ դժուարութիւն պատճառեց ծովային երթեւեկութեանց։ Առջի իրիկուն Այ. Ստեֆանոսի գիծին վերջին շոգենաւը չմեկնեցաւ։ Երէկ ցորեկ ալ մրրիկը շարունակուեցաւ, այնպէս որ Հարէմի և Սալաճաքի շոգենաւերը չմեկնեցան, Կղզիներունը բանեցաւ, բայց Մալթեփէ, Բարթալ, Բէնտիք չհանդիպելով, իսկ Այ Ստեֆանոսի շոգենաւերն ալ իրիկուան ժամը 10էն ետք սկսան երթեւեկել, որովհետև մրրիկը թեթեւցած էր բաւական։

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՀՐԴԵՀ.— Պէօյիւքտէրէի առջև կեցող Քարանթինայի վարչութեան Գավազ շոգեմակոյկին քամարայէն առջի օր արկածով հրդեհ ծագելով, բոցերը սկսան լամբարի մը շրջելէն և նոյն տեղը այրելով վերնայարկ ալ տարածուիլ, հակառակ բաւական ջանքերուն։ Պահակ շոգենաւը արկածը տեսնելով փութաց և կարելի եղաւ հրդեհը մարել։

ԾԱՆԴՈՒԿՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Սապահ կ'ըսէ թէ շաբաթ գիշեր գողեր մտան Գումգաբուի կայարանի պողոտային վըրայ, ծխախոտի Րէժիի մասնաճիւղ Թէօլոզոսի խանութը և շորթեցին 30 ոսկիի չափ դրամ։ Գողերը մտած էին քովի սափրիչի խանութին պատէն ծակ մը բանալով։ Անկից առաջ ալ նոյն խանութը գողեր մտած և բաւական մը դրամ տարած էին։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ.— Ոսկեղջիւրի 9 թիւ շոգենաւը առջի օր զարնուեցաւ 10 թիւին որ Գասըմփաշայի Նաւամատոյցին առջեւ կեցած էր։ 10 թիւին ձախ կողմը վնասուեցաւ։ Ուղեւորները 9 թիւը փոխադրուեցան

ԿԱՐԿՈՒՏ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ անցած շաբթու օդերը շատ գէշ էին նահանգին ներսերը։ Էօտէմիշի մօտ Բիրկիի մէջ սաստիկ կարկուտ մը տեղաց կաղինի մեծութեամբ հատիկներով։ Միեւնոյն ժամանակ բուռն մրրիկ մը աւերեց դաշտերը և արմատախիլ ըրաւ շատ մը ծառեր։ Կայծակ իջաւ Հաճի Միխալի ջաղացքին վրայ որ վնասուեցաւ և տէրն ու տիրուհին ալ վիրաւորուեցան։ Թիրէէ և շրջակայքին մէջ ալ կարկուտներ և անձրևներ մեծապէս վնասեցին մանաւանդ ամրան ցանքերուն ու բակլաններուն։

ԽԱՐԵԲԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Անկէ առաջ Իզմիրի մէջ երեւան հանուած էր խարեբաներու ընկերութիւն մը որ Եւրոպայի զանազան Տուները խաբելով, բուրդի տեղ քուրջ, ափիոնի տեղ՝ թափօն թուզ, ևն. ղրկած և մեծ գումարներ շորթած էր։ Լուինէպուրկի (Գերմանիա) Տուն մըն ալ դատ բանալով 403 ոսկիի գումար մը կը պահանջէ այս խարեբաներէն։ Այս խարէութիւնը գործուած էր սապէս. Ընկերութեան անդամներէն Խ. Ադամեան յանձն առած էր Լուինէպուրկի յիշեալ վաճառատան զուտ մեղրամոմ յանձնել՝ 100 քիլօն 347½ ֆր. հաշուով, և [illegible] ու ապահովագրական թուղթերը ցոյց տալէ ետք արժէքին 100էն 75ը գանձելու պայմանով։ Քիչ ատեն ետք Ադամեան Քօնդուզա Նասիօնալ տ'Էսքօնդ դրամատունէն 10,400 ֆր.ի չէք մը կ'առնէ զոր իրենց խարեբայական ընկերութեան անդամներէն Աստուր Կարապետեանի, ան ալ իրենց նախագահ Յակոբ Վէմեանի ճիրօ կ'ընէ, որ գանձումը Բարիզ Տըքօվիլ եղբարց յանձնելով, 10,400 ֆր.ը կը գանձէ։ Բայց աւելի ետք կը հաստատուի թէ ղրկուած ապրանքները մեղրամոմ չէին, այլ բարաֆին, որ 1199 ֆր. միայն բռնած էր։ Այժմ այս վնասն է որ կը պահանջուի։

ՇՈՒՆ ՄԸ ՈՐ ԿԱԹ ԿՈՒՏԱՅ ԿԱՏՈՒԻՆ.— Իգդամ կը պատմէ թէ Բերա Համալ Պաշը Ճատտէսի, վերջերս շուն մը լակոտներ ծնաւ. այդ տեղի խանութպանները տեղ մը շինելով շունը պատսպարեցին։ Անցած գիշեր անծանօթ մը կատուի երեք ձագ դրաւ շունին քով. զարմանալի պարագան այն է որ շունը, փոխանակ կատուին ձագերը բզկտելու, իբրև իր ձագերը կաթ կուտայ անոնց։

ԵՂԱՆԱԿԻՆ սկզբնաւորութեան պատճառաւ, ԱԿԱՄԱՅ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ մը կը սկսի առաջիկայ հինգշաբթիէն, Ղալաթիա, ՄԷՄ-ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ նորոյթի վաճառատուներուն մէջ, ճշմարտապէս անհաւատալի գիներով և գործարաններու գիներէն շատ աւելի վար։ Զատկի գնումներու համար իրական առիթ մը։ Առաջին յարկ, թիւ 16։

ՄԷՄ ՊԱՀԶԻ անհրաժեշտ բոփիկներէն ճաշակեցէ՛ք արդեօք, վայելեցէ՛ք այն բնատոհմիկ կերակուրը, որուն պատրաստութիւնը մեր տանտիկիններուն միայն յատուկ է։ Փութացէք, փնտռեցէք Գումգաբուի հրապարակին վրայ հանրածանօթ Մկրը և Գասպար աղաներու պահարը Յօհուցու բօփիկները, որոնք գնահատուած են ամէնէն փափկաճաշակներէն իսկ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 18 ապրիլ.— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Իզվոլսքին ուշագրաւ ճառ մը խօսեցաւ Մ. Արեւելեան քաղաքականութեան վրայ, և տեւեց 40 վայրկեան։ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ, Ֆրէմտէնպլաթ և գերման թերթեր կը գովեն այս ճառը։

— Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ բանակցութիւն կատարուեցաւ Զարին Հռոմ այցելութեան համար։ Զարը ամառը պիտի երթայ Հռոմ։

— Լրագիրները կը գրեն թէ ընդհանուր սպարապետ մը պիտի կարգուի որուն իրաւասութեանը տակ պիտի գտնուին ցամաքային ու ծովային բոլոր ուժերը, ինչպէս նաև պատերազմական ու ծովային նախարարութիւնները, և շատ հաւանական է որ այս պաշտօնին կոչուի Մեծ Դուքս Նիքօլա Նիքօլայէվիչ։

— Մօսկուա նոր մեծ Պանքա մը պիտի հաստատուի Արեւելեան Պանքա անունով ու ճիւղեր պիտի ունենայ Տփղիսի, Դեհրանի, Պուխարայի մէջ և այլուր։

ՀՌՈՄ.— Իշխան Պիւլով յանկարծ այցելեց Վատիկանի նախկին արտաքին գործոց քարտուղար կարտինալ Ռամբոլլայի բնակարանը։ Կարտինալը այն պահուն պատարագ կը մատուցանէր, և սպասուեցաւ արարողութիւնը չաւարտած կատարել, ու մէկ ժամ տեսակցեցաւ գերման վարչապետին հետ։ Պերլինէր Թակէպլաթ կ'ըսէ թէ ապագայի մարդն է Կարտինալ Ռամբոլլա։

— Իշխան Պիւլով երէկ տեսակցեցաւ Մ. Թիթոնիի հետ։ Իշխան և իշխանուհի Պիւլով այսօր մեկնեցան Վենետիկ։

— Թերթերը զրոյցներ հրատարակած էին թէ Գերման և Իտալական կառավարութեանց միջև անհամաձայնութիւն կը տիրէ քաղաքական ու տնտեսական խնդրոց մասին։ Սթէֆանի հեռագրական գործակալութիւնը կը հերքէ այս զրոյցները։

ՓԱՐԻԶ.— Վարչապետ Մ. Քլէմանսօ գնաց Պիարից, ուր պիտի մնայ մէկ քանի օր։

ՔՈՐՖՈՒ.— Քոննոդի դուքսը և Բագրիսիա իշխանուհին երեքշաբթի հոս կը ժամանեն՝ Վիլհէլմ կայսրը ողջունելու. շաբթուան վերջը Մալթա պիտի վերադառնան։

— Վիլհէլմ կայսր մրցում մը հաստատեց նկարիչներու միջև իր նկարը գծելու մասին, զոր պիտի նուիրէ Փըրանց Եօզէֆ կայսեր՝ անոր յոբելեանին առթիւ։ Շատ նկարիչներ կը մասնակցին այս մրցումին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Շէօն և ֆրանսական դեսպան Մ. Ժիւլ Քանպօն ստորագրեցին այն պայմանագիրը որ կ'որոշէ Քամէրունի գերման ստացուածքներուն և Ֆրանսական Քոնկոյի սահմանները։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուսիոյ մայր կայսրուհին մեկնեցաւ դէպի Բեդերսպուրկ։

ԱԹԷՆՔ.— Երեսփ. Ժողովը վաւերացուց 1908ի ելեւմտացոյցը, և հակառակ ընդդիմադիր կուսակցութեան ընթացքին, վաւերացուց նաև կառավարութեան խնդրած վարկը նաւատորմին վերակազմութեան համար օտար սպայ մը պաշտօնի կոչելու մասին։ Երեսփ. Ժողովը յետոյ գագրեցուց նիստերը Զատկական արձակուրդին առթիւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Երեսփ. Ժողովոյ և Ծերակոյտի նիստերը դադրեցան արքայական հրամանագրով մը, զոր կարդաց վարչապետ Մ. Ստուրձա, և որ ի վեր կը հանէ Խորհրդարանին կատարած աշխատութիւնները։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հաստատուեցաւ թէ Պօստընի հրդեհին զոհ գացեր են 94 հոգի։ Հաստատուեցաւ նաև որ 20 կալուածատէրեր ուզելով ապահովագին գանձել, դիտմամբ հրձիգութիւն ըրած էին։ Յանցաւորները բռնուեցան։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

5/18 Ապրիլ 1908

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔԻՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	103.17½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	103 14
Երէկուան էն բարձր գինը	»	103.18
» էն վար գինը	»	103 14

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Ֆր.	178 37½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	178 12½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	178 37½
» էն վար գինը	»	178 12½

Միթիլինի Պանքա		5.—
Սելանիկի »	Ֆր.	132 —
Քարտուղ Բրէվիլէժիէ	Ֆր.	31.—
» Օրտինէռ	»	24 —
Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	43.—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	3.80
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	7 95
Ժուիսանս Թրամվայ	»	3 75
Թրամվայ պարտաթուղթ	Ֆր.	480 —
Նէճիփ Քէօֆտ Թրամվ. բաժնեթղ.	Լ.Օ.	2.
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	314.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	15 85
Իզմիրի քարափ	»	585 —
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.07
Քարափ Կ. Պոլսոյ	Ֆր.	434.—
Քէտէօվալ		42 50
Ջարթըրդ		17.—

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յունական փոխառութիւն	Ֆր.	241.—
Պանք Նաց. Կրէտ.	»	411.—
» » » Նոր	Օ.Ո.	3 99
Լաւրիոմ	Ֆր.	57.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	Ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87 15
Անգլիական ոսկի	110.—
Բօլ	92 20
Մէճիտիէ արծաթ	108.05
» չարեքը	108.10
» մանրուք	105.10
Մէթալիք	101.20
Պէշլիք	103.20
Ռուսի Թղթադրամ	8.70
Քրիմեց	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղշ.	110.17½
Բարիզի » »	Ֆր.	22.76¼
Վիէննայի » »	Քրոն	21.79
Պերլինի » »	Մարք	18 50

ՄԱՆՁՈՒՄԵԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ
ԳՐԵՑ
ԹՈՒԸՐ ՏԸՔՈՒՐՍԷԼ

94
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Գ. Ա. Ր. Գ

Արցունք Խսող Կինը

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԺԸ.

ՄԻՇԼԻՆԻ ՍԷՐԸ

— Ո՛չ, հոս, ըսաւ, հովանոցին ծայրովը ցուցնելով փոքր սենեակի մը դրան մօտ գտնուած թիկնաթոռ մը, որուն քով նստած էր Պլէզի տը Սէնօզան։

Լիտիայի իրեն մօտենալը տեսնելով, Պլէզի աչխուժով ոտքի ելաւ,

—Կը ներէ՞ք, Պարոն տը Սէնօզան, հարցուց չարաճճի ժպիտով մը, ես ալ ձեզի հարցունելու եկայ թէ նոր ոճրագործի մը աղմկայոյզ դատավարութիւն ունի՞ք նորէն։

— Շատ կը ցաւիմ, տիկին, պատասխանեց դատաւորը, ջանալով ներքին յուզումը զսպել, հիմակու հիմա հետաքրքրաշարժ դատեր չունինք։ Շատ չատ քաղաքային մէկ քանի դատեր։

— Լաւ ատենցմէ մէկ գայթակղալից բան մը չունի՞ք… մեծայուրինդ ամուսնալուծում մը… հետաքրքրաշարժ մանրամասնութիւններով։

Պլէզի պահ մը վարանեցաւ, մտածելով իր պատասխանելիքին վրայ։ Բոց մը կը փայլէր իր աչքերուն մէջ, կարծես աւիծը ներկայացած էր բան մը ըսելու և չէր համարձակեր։

— Ո՛չ տիկին, այդ տեսակ բան մը չունինք, գէթ առ այժմ։ Ցիմարի մը մասին հարցաքննութեան մէջ եմ, որ յիմարանոց մը դրուած է իբր անբուժելի և որուն ժառանգորդները կը փափաքին անմիջապէս ստանալ իրենց բաժինները։

— Ցիմա՞ր մը, հարցուց Լիտիա, թեթեւ մտատանջութեամբ մը։

— Այո՛, տիկին, ընդմիջեց, չատ լաւ կը ճանչնայինք զինքը, Պ. Ռոպէր տը Մալէսթրուա։

— Պ. տը Մալէսթրո՛ւա…

—Զկրցաւ զսպել այն յուզումը զոր այս անունին արտասանումը առթած էր։ Պլէզի սակայն չտեսնելու եկաւ։

— Արդարեւ կը ճանչնայի զինքը, յարեց Լիտիա, նոյն իսկ իմ տանս մէջ է որ խեղճ տղան իր կնոջ անհաւատարմութենէն զայրացած առաջին նշանները ցոյց տուաւ։

—Գիտեմ, ըսաւ ցրտութեամբ դատաւորը։

—Գիտէ՞ք, յարեց այլայլած դատաւորը չարունակեց։

—Ցիշտ ուսումնասիրելու վրայ եմ այդ ցաւալի արկածին մանրամասնութիւնները որոնք խեղճ երիտասարդին յիմարութեան պատճառ եղան, մէկ քանի վաւերաթուղթեր ունիմ քովս։

—Վաւերաթուղթեր ունի՞ք… կակազեց երեթալով աւելի յուզուած։

—Ստիպուեցայ զանոնք ծուպճեցի դատարանէն պահանջել։

—Եւ անշուշտ այդ վաւերաթուղթերը վիճաբանութեանց մէջ պիտի կարդացուին։

— Ո՛չ, տիկին, վիճաբանութիւն չպիտի ըլլայ։ Իմ ուսումնասիրութիւններս կատարելէ ետք, տեղեկագիրս պիտի տամ դատարանին որ ընտանեկան ժողով մը պիտի կազմէ։ Ետոյ հիւանդը պիտի հարցաքննենք, դռնփակ, և վճիռը այն ատեն պիտի տրուի։

—Բայց այդ վաւերաթուղթերը պիտի կարդացուի՞ն… գիտեմ թէ ի՞նչ են, ինծի դէմ ծանր ամբաստանութիւններ կը պարունակեն։

—Գիտեմ, Տիկին յարեց Պլէզի տը Սէնօզան ալ աւելի տժգունելով, մինչ իր աչքերը կը յառէին մարքիզուհիին վրայ…

Գլուխը դէպի անոր դարձուց։ Սոսկաց այն կիրքի արտայայտութենէն որ նկարուած էր այս մարդուն վրայ։ Զայն ալ կարող կը զգար ամէն խենթութիւններ ընելու իրեն համար։ Ո՞վ գիտէ թերեւս պիտի հրաժարէր գայթակղութիւն մը հանելէ։

—Ցիտէ՞ք ուրեմն, կ'ըսէիք։

Այլեւս անօգուտ էր կեղծելը, մարքիզուհին գուշակած էր զինքը։

—Այո՛, Տիկին, գիտէի թէ այդ վաւերաթուղթերը թշնամի ձեռքերու մէջ իյնալով կրնային ճշմարիտ վտանգ մը ըլլալ ձեզի համար։

— Ետքը՞։

— Ետքը… Այսօր այլեւս այդ վտանգը գոյութիւն չունի։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Թէ պէտք էր ջնջել այն ամէն բաները որոնք ձեզի վնասելու, ձեր պատւոյն արատ բերելու բնոյթը ունէին։ Ե՛ս ըրի այդ բանը։

Կեղծաւոր զարմացում մը չարտայայտեց, կարծես թէ սովորական բան մըն էր այս յայտարարութիւնը։

—Ուրեմն, այդ թուղթե՞րը…։

—Ձեր տրամադրութեան տակ են, մրմնջեց խուլ ձայնով մը։

—Շատ լաւ, ըսաւ ցած ձայնով մը, վաղը ինծի բերէք։

Եւ ժպտեցին հեռացաւ գեղեցիկ փայլուն պաշտօնակալի մը թեւը մտած, որ եկաւ յիշեցնել Բառբիյէին համար տուած խոստումը։

Երբեք գաղափարը չէր ունեցած այդ մարդուն սիրոյն պատասխանելու։ Կանխաւ որոշած էր նոյն իսկ իր պզտիկ մատը համբուրելու անգամ չթողուլ։ Բ վորովին անտարբեր էր անոր կրած տառապանքին հանդէպ։ Ինք յանցանք մը ունէ՞ր երբ ամէնքն ալ, ծեր թէ երիտասարդ, կը սիրահարուէին իրեն։ Եթէ այս ալ յուսահատէր, աւելի գէշ իրեն համար։ Անոր ցաւերը, փոխանակ գութի զգացումներ արթնցնելու, զայն խնդացնել պիտի տային։

Բնականաբար Լիտիա Ռոշմօրի դղեակին մէջ իր քրոջ և Պլէզիի միջեւ անցած դարձածէն տեղեկութիւն չունէր։ Ելիանի յանցանքը ամէնէն ալ ծածկուած էր և Պլէզի երբեք չէր իմացած իր անմեղ աղջկան հետ յարաբերութեան արդիւնքը։

Անգիտակցաբար, Պլէզի տը Սէնօզանի տանջուիլը դիտելով, Լիտիա իր քրոջը վրէժը լուծած պիտի ըլլար։

Ցաջորդ օրը հարցաքննիչ դատաւորը կուրցած էր խօլ սէրէն, բերած էր Լիտիայի վաւերաթուղթերը, այսպէսով իր նուիրական պաշտօնը պղծելով։

Լիտիա զանոնք անմիջապէս կրակը նետեց, բայց անտարբեր մնաց Պլէզիի աղաչանքին։

—Խիղճս զիս կը տանջէ, պատասխանած էր, առանց զայն բոլորովին յուսահատեցնելու, այնպէս որ Պլէզի կը յուսար օր մը գրաւել այդ անսիրտ սիրտը։

(Շարունակելի)

ԻԽՌԷՕԼ [ՄԻՋԱԴԵՂ]

Բարիզի Շառլ Շանթօ քիմիական տունը՝ միզանցքի հիւանդութիւնները բուժելու համար Իւռօթռօբինէ, Պէնզօաթ տը լիթինէ ու Պէնզօաթ տը սուտէ պատրաստած է ԻԽՌԷՕԼ անուն դեղը։ Ցայտնի է թէ Իւռօթռօբինը մէզին մրուրները լուծելու և միզեցնել տալու անմիջական յատկութիւնն ունի։ Պէնզօաթ տը լիթինը կը զօրացնէ Իւռօթռօբինի ազդեցութիւնը, անոր տալով նաև հականեխական յատկութիւն մը. իսկ Պէնզօաթ տը Սուտն ալ հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւն մը կ'ընէ։ Հետեւաբար ԻԽՌԷՕԼը կատարելապէս միզեցնող, հականեխական ու հանդարտեցուցիչ դեղ մըն է որ կը բուժէ թէ նոր սկսած և թէ հինցած միզանցքի բորբոքումներն ու միզանցքի հիւանդութիւնները, երիկամունքի (պիէօլիթ), բորբոքումն ու խիճերը, դժուարամիզութիւնն ու յաճախամիզութիւնը, կաթուածի ու յօդացաւի ընդունակութիւնները։ Այս վերջին երկու հիւանդութեանց և աւազախտի համար կրնայ գործածուիլ իբրև նախազգուշական միջոց։

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

ԻԽՌԷՕԼԸ պէտք է առնել օրը մէկէն չորս սուրճի գդալ, առտու իրիկուն, խառնելով գոյն գաւաթ մը հասարակ կամ հանքային ջուրի մէջ։ Սուր հիւանդութեանց պահուն պէտք է առնել ամէն օր։ Քրոնիկ հիւանդութեանց, գլխաւորաբար աւազախտի պարագային՝ դեղը պէտք է ութ օր շարունակաբար առնել, որմէ ետք դադրեցնել շաբաթ մը կամ երկու շաբաթ ու յետոյ վերսկսիլ։ Ցօգատապի, կաթուածի ցեւ քրոնիկ հիւանդութիւններու պարագային որոնք տարւոյն որոշ մէկ ժամանակին կը ծանրանան, որոշ միջոցէն մէկ երկու ամիս առաջ պէտք է սկսիլ ԻԽՌԷՕԼի գործածութեան մէկ մէկ սուրճի գդալ։ Կը ծախուի բոլոր դեղարաններ։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա 100 զլ.տան նագտէն վէ նըսֆը տիկէրի էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ իյֆա օլունմագ իւզրէ զիյատէ մուհարրէր մանիւլաթըն պէրմուճիպը նիզամ տէօրթ հաֆթա իլանընտան 324 սէնէսի մարթընըն 31ինճի կիւնիւնտէն նիսանըն 7ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար պիրինճի վէ իքինճի վէ իւչիւնճիւ հաֆթա իլանաթընըն միւզաէտէի ատիէլէրի վէ տէօրտիւնճիւ հաֆթա իլանընըն տա սօն միւզաէտէի իճրա օլունաճաղը ճիհէթլէ, հալընըզ տէօրտիւնճիւ հաֆթա իլանը իչւուն էվգաֆը մէձլիսը խաւրէյէ թէսլիմ օլունընձայա տէկին 100տէ 5 վէ անտէն սօնրա 100տէ 10 զամմ գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլար վէ տաhա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրի գըյմէթը մուխամմինէլէրինին էօլիւնտէ միւսավի թէէմին աքչէլէրիյլէ պէրապէր Էվգաֆը Հիւմայուն մանիւլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԱՖԹԱՍԸ

Գըյմէթը մուխամմինէսի

..1500.— Պալը Ճաֆէրտէ Րիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Իբճիլէր ճատտէսինտէ 5 նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան կէտիկինին 40 սէհիմ իթիպարըյլա 2 սէհիմի. հաճի Ահմէտ։

..8040.— Թօբխանէտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ Պօղազ Քէսէն ճատտէսինտէ 135, 137, 139 նումէրօլը պէրվէճհը միւլքիյէթ թէսարրուֆ օլունուր կէտիկ միւսթէգարր մուգատտէմա տէյիրմէն էլէէմ 3 պապ քեարկիր տիւքքեանըն անճագ Ճէզրադատէ Սախտ էֆէնտի վագֆընտան ատյիրրեն միւլքինին 5 հիսսէտէն պիր հիսսէսի. հաճի Էտհէմ։

..17500.— Սթէնեատա Բիւրքճի Պաչը մահալլէսինտէ Զայըր սօգաղընտա 14 միւքէրրէր 14 նումէրօլը 7 օտա վէ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի ախչապ 2 պապ մէնզիլին 48 հիսսէ իթիպարըյլա 42 հիսսէսի. հաճի Էտհէմ։

..10600.— Սիլիվրի Գափուսընտա Խաճը Գարակէօզ մահալլէսինտէ Սիլիվրի Գափուսը ճատտէսինտէ 7 նումէրօլը 3 օտա վէ ալթընտա պիր տիւքքեանը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Մուսթաֆա։

..5000.— Իւսկիւտարտա Սէլամի Ալի էֆէնտի մահալլէսինտէ Կարապետ գալֆա Տէյիրմէն սօգաղընտա 32 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն թէմամը. Րահմի

..10000.— Լանկատա Բեաթիպ Գասըմ մահալլէսինտէ Սանտըգ Պուրնընտա 42 միւքէրրէր 42 նումէրօլը վէ չէհրի 160 ղուրուշ քիրալը 2 պապ կալինօնըն նըսֆ հիսսէլէրի. Մուսթաֆա։

..100.— Սամաթիատա Ապտի Չէլէպի մահալլէսինտէ Բուլճը Էնօփ սօգաղընտա պիր նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան միւլքինին րուպ հիսսէսի. Հաֆըզ Էօմէր։

..20000.— Դատը գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Պահարիյէ սօգաղընտա 12 նումէրօլը 9 օտա վէ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի. Րահմի։

..2000..պէտէլը միւզայէտէսի 2000.— Իւսկիւտարտա Նէնի մահալլէսինտէ Ֆըստըգ սօգաղընտա 10 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն թէմամը. հաճի Մահմուտ

..3500.— Պէյլէրպէյինտէ Սթավրօզտա Ֆըսթըգլը ճատտէսինտէ 4 նումէրօլը 4 օտայը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. հաճի Մահմուտ։

..2000.— Եէտի Գուլէտէ Միրախօր Ելիաս Պէյ մահալլէսինտէ Սթավրօն ճատտէսինտէ 91 նումէրօլը 2 օտայը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Օսման։

..8000.. պէտէլը միւզայէտէսի 6000.— Էտիրնէ Գափուսընտա Զագըր Աղա մահալլէսինտէ Այ Եօրկի սօգաղընտա 70 նումէրօլը պիր օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին թէմամը. Մուսթաֆա։

..375.— Օրթաքէօյտէ Պօյաճը սօգաղընտա 2 նումէրօլը պիր գըթա արսա տէրունինտէ պուլընան չէրպէթխանէ միւլքինին 8 հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. հաճի Էտհէմ։

ԻՒՉԻՒՆՃԻ ՀԱՖԹԱՍԸ

..937.— Էյուպտա Տավուտ Աղա մահալլէսինտէ Աճը Չէշմէ ճատտէսինտէ 14 նումէրօլը 2 օտայը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին 8 հիսսէ իթիպարըյլա 3 հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..835.— Թօբխանէտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ Գասապլար էչի սօգաղընտա 44 վէ 46 նումէրօլը ֆէվգինտէ 5 օտա վէ ալթընտա 1 պօտրումը հավի կէտիկէ ախէրի էօհտէսինտէ պուլընան 2 պապ տիւքքեան միւլքինին 6 հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. հաճի Էտհէմ։

..6000.— Բանկալթիտէ Չիմէն սօգաղընտա 225 նումէրօլը 3 օտայը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին թէմամը. հաճի Էտհէմ։

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՀԱՖԹԱՍԸ

..500.— Խասքէօյտէ Բիրէմիթճի Աճէմ Չէլէպի մահալլէսինտէ Խասքէօյ ճատտէսինտէ 208 վէ Եաղխանէ սօգաղընտա 1 նումէրօլը ֆէվգինտէ պիր օտայը հավի էէկմէկճիլիէ մագլուպ պիր պապ տիւքքեանըն 30 հիսսէ իթիպարըյլա 3 հիսսէսի. Օսման։

..4000.— Իւսկիւտարտա Իճատիյէ մահալլէսինտէ Կիւլչէն սօգաղընտա պիր նումէրօլը 3 օտա վէ ալթը տիւքքեանը միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Րահմի։

Առաջին այցելութիւնը ՁՐԻ է

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ
ԵՒ
ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ
ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական և աբրոթիտեան գործարաններու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ Տօքթօր Գառլօ Ցակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ճմթակային հիմնապէս կը բժշկէ ֆրանկախտը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, գժուարամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաև երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բաց ի կիրակի օրէն, կը գտնուի Պահճէ-Գաբու չաֆարավաճառ Հանի Պէքիրի անկիւնը թիւ 18, Մէրամէթճեան-Պիանճի Դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի

Օ ԲՐՕԿՐԷ ԱՐԴՈՒԿԱՐԱՆ

Գումպարաճի փողոց, Ռուսական դեսպանատան դիմաց. առաջնակարգ լուսցորան, մեքենական լուացում և որ դուկում.

Շապիկներ	40 բարա
Օձիքներ	10 »
Թեւնոց (զոյգը)	10 »

Շտապովութ և խնամուած աշխատութիւն։ 7—50

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէի սիրեր. մինչ կը փափաքէի գիրուկ, թոմպուլ, զըւարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուչադրութիւն ընել անոնց սրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի՛ ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար և կը կայտառնար։ Այսպէս, քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ալ փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն աղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռայ հանեց, խաղալով, ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ. փառք Աստուծոյ, ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան՝ առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ, Պօնաբարթ փողոց, թ. 17
ՄԱՐԳՐԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ. 26—15

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ

ՃԱՏԿԱԿԱՆ ՃԷՕՐԷՔԸ.— Ճատկական համեղ չէօրէքներ գնողներուն կը յանձնարարուի դիմել Գում-գաբու կայարանի հրապարակը անուշավաճառ Մանուկ աղա Էթմէքճեանի թիւ 26 խանութը որ ինչպէս ամէն տարի նոյնպէս այս տարի ալ ընտիր իւղով և առաջնակարգ ալիւրով ամէն կարգի uatsէ և chէրլի չէօրէքներ կը պատրաստէ գիւրամատչելի գիներով. անոնք որ մասնաւոր յանձնարարութիւններ ընել կ'ուզեն թող հաճին փութալ երկու օր առաջ տալու իրենց յանձնարարութիւնները։ 3—6

ՔԷՕՇԼԻՒ ՀԱՄՄԱՄ

Նէզաֆէթ, Թէհարէթ վէ Գանաաթ

Գումգաբու Նիշանճըլընտա Թավշան Թաշը եօգուշընտա վագը համամըն սուլը՝ խալիս Պրրգ Չէշմէ սույը օլուպ, Ճէնի թագըմ իլէ թէճտիտ իտիլմիշ վէ խատէմէ իճրէթի տախիլ օլունըը հալտէ օտալարտա պիրինճի տէրէճէտէ պօղչա թագըմը իլէ քիսէ սապօն 5 վէ 3, սուֆ պարտա չըգմա իլէ 2 ղրշ. տըր։ Հըֆզը սըհհէթ նոգթայի նազարընտան Թանզիֆաթա վէ էհվէնիյէթէ տիկէր համամլարա նիսպէթէն ֆէվգէլատէ հէր ճիհէթտէն թէրճիհ օլունըպ պիր տէֆա թէճրիպէ խուլէնէ միւշթէրիլէր ղէմինուն օլուրլար։

Ծումաա վէ բազար՝ կիւնլէրի ագշամա գատար վէ սաիր կիւնլէր սապահլարը սաաթ 4տէ գատար էրքէքլէրէ վէ սաիր զէման գատընլարա քիւշատէ տըր։

Բազարիւա միւնասէպէթիյլէ ճումաա վէ ճումաա էրթէսի կիճէլէրի տախի աչըգտըր։ 4—2

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ

Այժմ Պոլսոյ մէջ չատ առաջացած է լուսանկարչութեան արուեստը սակայն ճշմարիտ արուեստագէտներ հազուագիւտ են։ Լուսանկարչութիւնը դժուարապահանջ արուեստ մըն է, ուր առաջնակարգ ճաշակը աւելի կարեւոր է քան երկար փորձառութիւնը։ Ահա ամէն այս կարգի կատարելութիւնները իր մէջ կ'ամփոփէ ՖԷՊԻՒՍ լուսանկարչատունը որ արդարեւ իր ճաշակին ու ճարտարութեան համար գերազանց տեղ մը կը գրաւէ։ Այս լուսանկարչատունը ճիւղ մը բացած է նաև Պոլսոյ կողմը, Սիրքէճի, Թրամուէյի կայարանին մօտ, զոր կը յանձնարարենք ճաշակի տէր անձերու։ 40—2

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՔՈՒԲՕՆՆԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Համիտիէ Ճատտէսի. Սիրքէճի. Պոլիս. Քեօբրիւլի խանի տակ. թիւ 24

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐՓՋԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԱՍԱԾ ԵՆ

2400
ՔՕՄԹԻՄՑԱՆ

1000
ՓԱՆԹԱԼՕՆՑՈՒ

3000
ԺԻԼԷՑՈՒ-ՖԱՆԹԷԶԻ

800
ՓԱՐՏԸՍԻՒՑՈՒ

300
ՍԵՒ ՈՒ ԳՈՐՇ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԶԳԵՍՏՑՈՒ

200
ՔՕՍԹԻՒՄ-ԹԱՅԵԷՕՐՑՈՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Գիները անփոփոխ են և իւրաքանչիւր քուբօնի վրայ նշանակուած։ Կը բաւէ այցելութիւն մը տալ վաճառատունը, համոզուելու գոյացնելու համար թէ գիները՝ իրենց իրական արժէքին միայն կէսն է և ապրանքները ամենալաւ տեսակէ են։ Կիրակի օրերը մինչեւ ժամը 9 բաց է վաճառատունը։

Գաւառները նմոյշներ կը ղրկուին, խնդրանքի վրայ։ 3—10

ՓՈՐՋԵԼ Կ'ԱՐԺԷ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
ԴԵՐՁԱԿ
Մ. ԵՒ Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Կ. Պոլիս, Մեծ Շուկայ. Ժամագործներուն մէջ,
Զուխաճի խանի տակ, թիւ 6—8

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանելու թէ, ինչպէս որ ցարդ գոհ թողած է իր բազմաթիւ յաճախորդները, իր զուտ անգլիական ու ճաշակաւոր ապրանքներովը, այս միջոցիս եւս տրամադիր է հաճեցնելու ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ ամառնային զգեստեղէնաց, բարտէսիւի, գօստիւմի, բանթալօնի և ֆանթէզի ժիլէցուներու համար իր նոր հասած տեսակներու ճոխ մթերքովը։

Կար ու ձեւի մասին մասնաւոր խնամք վաճառատանս սկզբունքն ըլլալով, մասնաւոր ձեռնհասութեամբ կը պատրաստուին նաև հարսանեկան, կամ հանդիսաւոր օրերու համար պաշտօնական հագուստներ, դայեէօր գօստիւմներ միջա չափաւոր գիներով։

Կը յայտարարենք նաև որ մեր ավնիւ յաճախորդաց դիւրութիւն մը եւս ընծայելու համար որոշած ենք բացառաբար մինչեւ Զատիկ մասնաւոր զեղչով վաճառել մեր կերպասեղէնները, միանգամայն ապահովելով որ իրենց գիներուն և տես կին բաղդատմամբ կարելի չէ երբեք նմանը գտնել ուրիշ տեղ։

Կարեւոր.— Իբր նուէր՝ ամառնային ամբողջ գօստիւմցու մը կը խոստանանք ամէն անոնց՝ որ կարողանան վաճառատանս մէջ ո՛չ-անգլիական կերպաս մը գտնել։ 12—30

ՆԷՍԹԼԷ ԱՆՈՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ԾԱՆՕԹ Է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ

ԱՄԲՈՂՋ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է

ՆԷՍԹԼԷԻ ՀԱՄԲՈՒՐԸ
ՆԷՍԹԼԷԻ ՇՕՔՕԼԱՅՈՎ

ԱՆԳԱՄ ՄԸՆ ԱԼ ՍՐԴԱՐԱՑՍԻ ՈՐ ՅՇԽԱՐՀԻ ԱՄԲՈՂՋ ԿՈՂՄԸ
ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ Է ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՄԵԾ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱԾ Է

FARINE ET CHOCOTAT **NESTLE**

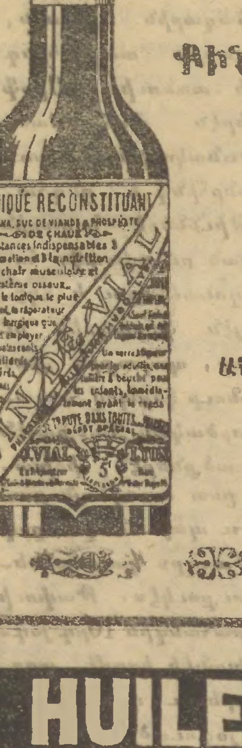

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ
VIN DE VIAL

ՔԻՆԱ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ԼԱՔԹՕ ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

ԱՄԷՆԷՆ ԶՕՐԱՒՈՐ
ՈՅԺԻ ԴԵՂԸ

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է
ԱՆԱՐԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԷ ՆՈՐ ԵԼԼՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԿԻՆԵՐՈՒՆ, ՏՂՈՑ ԵՒ ԾԵՐԵՐՈՒՆ

ՎԻԱԼ ԵՂԲԱՐՔ դեղագործ ի Լիօն
36, Բլաս Էլ-Լըգուռ, 36

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ

HUILE DE HOGG DE FOIES FRAIS DE MORUE

ՌՕՒ ՏՕՏԸՐՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13, ՓԱՐԻԶ

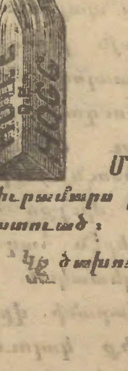

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷ՛Ք
Թ. Թ. ՀՕԿԻ
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂԸ

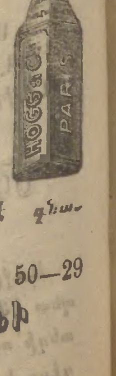

Միակ գործարանն է որ կ'երաշխաւորէ անարատ, ազդու և դիւրամարս իւղ մը, ամէն երկիրներու ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆՈՑՆ կողմէ գնահատուած։

Կը ծախուի դեղի բոլոր մթերանոցներուն և դեղարաններուն մէջ. 50—29

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ՇԱՆՏԻ
ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆ ՊԼ. Է.